

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra práva

Bakalářská práce

Orgány obce v rámci přenesené a samostatné působnosti

Vypracovala: Renata Švecová

Vedoucí práce: JUDr. Martin Slobodník, Ph.D.

České Budějovice, 2020

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Renata ŠVECOVÁ**
Osobní číslo: **E17300**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Řízení a ekonomika podniku**
Téma práce: **Orgány obce v rámci přenesené a samostatné působnosti**
Zadávací katedra: **Katedra práva**

Zásady pro vypracování

Cíl:

Cílem bakalářské práce je vymezit a popsat základní pojmy týkající se daného tématu, jako jsou územní samosprávné celky, orgány obce aj., krátce se věnovat historii veřejné správy v České republice a dále popsat samostatnou a přenesenou působnost obcí a činnosti, které v rámci svých působností obce vykonávají. V praktické části se práce zaměřuje na orgány obce Lišov a jejich působení v praxi, kdy jsou právně a ekonomicky analyzovány činnosti v rámci přenesené i samostatné působnosti. V závěru jsou shrnuty dílčí závěry bakalářské práce a uvedeno doporučení pro budoucí výkon činností obce.

Metodický postup:

1. Studium odborné literatury vztahující se k tématu
2. Vymezení pramenů právní úpravy, jednotlivých orgánů obce, působnosti obce a jednotlivých právních norem
3. Praktická část – vyhodnocení a analýza činností konkrétní obce v rámci přenesené a samostatné působnosti
4. Vyhodnocení a stručný návrh východisek pro zvýšení efektivity výkonu přenesené a samostatné působnosti

Rozsah pracovní zprávy: **40-50 stran**
Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

1. Lacina, K., & Čechák, V. (2001). Vývoj systémů veřejné správy. Praha: Professional Publishing.
2. Hendrych, D. et al. (2016). Správní právo: obecná část (9. vydání). Praha: C.H. Beck.
3. Hendrych, D. et al. (2014). Správní věda: teorie veřejné správy (4., aktualizované vydání). Praha: Wolters Kluwer.
4. Kadečka, S. (2003). Právo obcí a krajů v České republice. Praha: C.H. Beck.
5. Kindl, M. et al. (2009). Základy správního práva (2. upr. vyd.). Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.
6. Kopecký, M. (2010). Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva. Praha: Wolters Kluwer Česká republika.
7. Kopecký, M., Průcha, P., Havlan, P., & Janeček, J. (2017). Zákon o obcích: komentář (3. vydání). Praha: Wolters Kluwer Česká republika.
8. Koudelka, Z. (2008). Právní předpisy samosprávy (2. aktualiz. a přeprac. vyd.). Praha: Linde.
9. Články v odborných časopisech vztahující se k danému tématu.
10. Internetové zdroje vztahující se k danému tématu.
11. Zákony vztahující se k danému tématu.

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Martin Slobodník, Ph.D.
Katedra práva

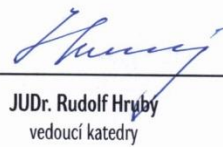
Datum zadání bakalářské práce: 23. března 2020

Termín odevzdání bakalářské práce: 13. dubna 2020

doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 1592/1
370 01 České Budějovice

JUDr. Rudolf Hrubý
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 25. března 2020

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracoval/a samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum

Podpis studenta

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce JUDr. Martinu Slobodníkovi, Ph.D., za odborné vedení mé bakalářské práce, za jeho cenné rady, připomínky a především jeho čas.

Velký dík patří také panu tajemníkovi Městského úřadu Lišov Janu Kudlatovi, dále starostovi Bc. Jiřímu Švecovi a všem pracovníkům ekonomického oddělení za odborné konzultace, poskytnutí potřebných informací a pomoc se zpracováním této bakalářské práce

Obsah

1	Úvod	8
2	Členění územní samosprávy a její působnost	10
2.1	Vyšší územní samosprávné celky (kraje).....	10
2.2	Nižší územní samosprávné celky (obce)	12
2.3	Orgány obce	15
2.3.1	Zastupitelstvo obce	15
2.3.2	Rada obce	15
2.3.3	Starosta	16
2.3.4	Obecní úřad	17
2.3.5	Zvláštní orgány.....	17
2.3.6	Orgány zastupitelstva a rady obce	17
2.4	Působnost územních samosprávných celků.....	17
2.4.1	Samostatná působnost.....	18
2.4.2	Přenesená působnost.....	20
3	Vývoj veřejné správy a působnosti územně samosprávných celků v historii	22
3.1.1	Vývoj a činnost územní samosprávy po roce 1848	22
3.1.2	Vývoj a činnost územní samosprávy 1918-1939.....	23
3.1.3	Vývoj a činnost územní samosprávy 1939-1945.....	24
3.1.4	Vývoj a činnost územní samosprávy 1945-1948.....	25
3.1.5	Vývoj a činnost územní samosprávy 1948-1989.....	26
3.1.6	Vývoj a činnost územní samosprávy po roce 1990	27
4	Koncepce klientsky orientovaná veřejná správa 2030	29
5	Orgány obce a jejich činnost v rámci	31
	přenesené působnosti.....	31
5.1	Účel přenesené působnosti.....	31
5.2	Činnosti obce v rámci přenesené působnosti	32
5.3	Financování výkonu přenesené působnosti.....	34
5.3.1	Příspěvek obcím na výkon státní správy	34
6	Orgány obce a jejich činnost v rámci samostatné působnosti.....	36
6.1	Účel samostatné působnosti	36
6.2	Činnosti obce v rámci samostatné působnosti.....	36
6.3	Financování výkonu samostatné působnosti obcí.....	39
7	Dozor a kontrola výkonu veřejné správy obcemi.....	40

7.1	Dozor.....	40
7.1.1	Dozor nad samostatnou působností obce.....	41
7.1.2	Dozor nad přenesenou působností obce	42
7.2	Kontrola činnosti orgánů obce	43
8	Metodika	45
9	Praktická část	47
9.1	Charakteristika obce Lišov	47
9.2	Orgány obce Lišov a jejich působnost v praxi	47
9.3	Analýza činností v rámci přenesené působnosti	50
9.3.1	Příjmy v přenesené působnosti a příspěvek na výkon státní správy obce Lišov ..	51
9.3.2	Výdaje v přenesené působnosti obce Lišov.....	56
9.4	Analýza činností v rámci samostatné.....	59
	Působnosti	59
9.4.1	Příjmy v samostatné působnosti obce Lišov.....	61
9.4.2	Výdaje v samostatné působnosti obce Lišov	69
10	Závěr.....	76
I.	Summary and keywords	79
II.	Seznam použitých zdrojů.....	80
III.	Seznam obrázků, schémat, tabulek a grafů	82

1 Úvod

Tématem této bakalářské práce jsou orgány obce v rámci přenesené a samostatné působnosti. Obec, jakožto územně samosprávný celek, je v dualistickém systému veřejné správy v České republice vykonavatelem dvojí působnosti, v rámci přenesené působnosti zastupuje stát a delegovaně spravuje státní agendy, naopak v rámci samostatné působnosti spravuje samostatně vlastní záležitosti týkající se primárně obce samotné.

Cílem teoretické části této bakalářské práce je vymezit a popsat základní pojmy týkající se veřejné správy a územní samosprávy, jako např. vyšší a nižší územně samosprávné celky, přenesená a samostatná působnost aj. Dále je cílem vymezit postavení obcí v systému veřejné správy. V teoretické části mají být také popsány orgány obce, prostřednictvím kterých obec vykonává činnosti v rámci obou působností.

V dalších kapitolách teoretické části je čtenář seznámen s historií a vývojem veřejné správy a územní samosprávy. Dalším cílem je hlouběji prozkoumat činnost konkrétních orgánů obce v rámci samostatné a přenesené působnosti, kdy je tato činnost popsána z vybraných právních a ekonomických hledisek. V závěru teoretické části bakalářské práce má být také stručně popsán dozor nad výkonem jak přenesené, tak samostatné působnosti obce.

Praktická část je rozdělena na dvě části, z nichž první se zaměřuje na přenesenou působnost konkrétní obce a druhá na samostatnou. Cílem praktické části bakalářské práce je zaměřit se na obec Lišov, resp. na orgány této obce a jejich výkon samostatné a přenesené působnosti v praxi. Dílčím cílem je seznámit čtenáře s orgány obce Lišov a jejich organizační strukturou a dále, na základě spolupráce a konzultace s tajemníkem Městského úřadu Lišov, starostou a pracovníky městského úřadu, zanalyzovat činnost obce v rámci obou působností, zejména pak vybrané ekonomické a právní aspekty spojené s výkonem samostatné a přenesené působnosti, které jsou označeny pracovníky Městského úřadu za nejvýznamnější. Mezi tyto aspekty patří zejména vybrané zdroje financování, příjmy, výdaje apod.

Práce má za cíl zanalyzovat vybrané aspekty za uplynulé období let 2010-2019, nejprve v rámci přenesené a poté v rámci samostatné působnosti, a popsat jejich vývoj. Na základě analýzy vybraných příjmů (zejména příspěvek na výkon přenesené působnosti a příjmy ze správních poplatků), výdajů (zejména mzdových a provozních) je cílem určit, jak nákladné je pro obec vykonávat přenesené agendy státní správy, zda je finanční

podpora tohoto výkonu dostatečná či nikoliv a jaký vliv má výkon přenesené působnosti na samosprávnou podstatu obce, resp. Jakým způsobem ovlivňuje výkon obecní samosprávy. U samostatné působnosti je cílem popsat a zanalyzovat vybrané příjmy, v souladu se stanovenou metodikou (zejména příjmy z daní a místních poplatků), dále výdaje a zhodnotit celkový vývoj těchto ukazatelů za sledované období let 2010-2019, na jejichž základě má být zhodnocena dosavadní ekonomická a samosprávná činnost obce. V závěru budou shrnuty dílčí závěry bakalářské práce a zmíněn možný přínos této bakalářské práce.

2 Členění územní samosprávy a její působnost

Územně samosprávné celky jsou v Ústavě (čl. 100 odst. 1 Ústavy) charakterizovány jako společenství občanů s právem na samosprávu, dále jsou popsány jako veřejnoprávní korporace, které mohou vlastnit majetek a hospodařit s ním dle vlastního uvážení a vlastního rozpočtu (čl. 101 odst. 3 Ústavy). Územně samosprávné celky dělíme v českém právním systému na vyšší územní samosprávné celky (kraje) a nižší územní samosprávné celky (obce). Nazýváme je též nositeli územní samosprávy, z tohoto názvu jasně vyplývá, že vykonávají samosprávné činnosti v rámci svého ohraničeného území, ale i činnosti v rámci přenesené působnosti, kterou se rozumí výkon státní správy, kterou může na kraje nebo obce delegovat stát, stanoví-li to zákon. Dalším znakem územně samosprávných celků je jejich osobní základ a právo na samosprávu. (Sládeček, 2005), (Hendrych et al., 2016)

Oba typy územně samosprávných celků jsou popsány a zakotveny v Ústavě a mají nezastupitelný význam pro výkon veřejné správy a její přehlednou organizaci v rámci regionů a konkrétních území. Vyšší i nižší samosprávné celky jsou dále specifikovány a upraveny v zákonech:

- Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení), v platném znění
- Zákon č. 129/2000 Sb. o krajích (krajské zřízení), v platném znění
- Zákon č. 131/2000 Sb. o hlavním městě Praze, v platném znění
- Zákon č. 132/2000 Sb. o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, obcích, okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze

(Hendrych et al., 2016)

2.1 Vyšší územní samosprávné celky (kraje)

Kraj, jakožto vyšší územně samosprávný celek, je definován v zákoně 129/2000 Sb. Zákon o krajích (krajské zřízení). Zákon vymezuje kraj jako územní společenství občanů s právem na samosprávu, jedná se tedy o ohraničené územní společenství. Dle krajského zřízení je také kraj považován za veřejnoprávní korporaci, která má vlastní majetek, který sama spravuje, získává vlastní příjmy v rámci zákona a se svým majetkem hospodář dle vlastního uvážení, vlastního rozpočtu a na vlastní odpovědnost. Kraj,

jakožto právnická osoba, navazuje různé právní vztahy, ve kterých vystupuje vlastním jménem. (Hendrych et al., 2016)

Hlavní prioritou kraje by mělo dle zákona být pečovat o rozvoj svého území, územního společenství a starat se o blahobyt a spokojenost občanů žijících na svém území. O zajištění těchto záležitostí a řádný chod kraje se starají orgány kraje, zejména zastupitelstvo, o kterém zákon hovoří jako o orgánu, který samostatně spravuje kraj. Mezi další orgány zákon řadí radu kraje, hejtmána a krajský úřad. Dle zákona také může být zřízen zvláštní orgán kraje. Kraje, jakožto vyšší územní samosprávné celky, jsou též nositelem veřejné správy ve smyslu delegace výkonu státní správy na regionální, krajskou úroveň. Zároveň kraje vykonávají svou vlastní samosprávu a spravují své vlastní záležitosti, které se primárně týkají rozvoje kraje nebo občanů žijících na území kraje. (Hendrych et al., 2016)

Do přenesené působnosti, pod kterou chápeme právě částečnou delegaci výkonu záležitostí státu na regionální úroveň, patří rozhodování o věcech, které stanoví zákon, kdy tato pravomoc spadá do rukou zastupitelstva. Příkladem činnosti, kterou kraj vykonává v rámci přenesené působnosti, je vydávání nařízení. Zákon 129/2000 Sb. se zmiňuje v §29 o příspěvku na výkon přenesené působnosti krajům, jehož výši stanoví Ministerstvo financí, a který má pokrýt náklady, nebo jejich část, na výkon záležitostí státu na území daného kraje. Při výkonu přenesené působnosti se kraj, resp. zastupitelstvo, musí řídit zákonem, popř. v některých případech usnesením vlády, směrnicemi správních úřadů či jinými právními předpisy. (Hendrych et al., 2016)

Do samostatné působnosti kraje řadí zákon ty spravování těch záležitostí, které jsou primárním zájmem kraje nebo jeho občanů. V rámci výkonu této působnosti může kraj zřizovat organizační složky nebo právnické osoby. Jelikož kraj, jakožto vyšší samosprávný celek, je organizačně nadřazen (v rámci výkonu veřejné správy) obcím, jakožto nižším samosprávným celkům, je při výkonu své samostatné působnosti povinen spolupracovat s obcemi tak, aniž by tím zasahoval do jejich vlastní samostatné působnosti. Pokud se kraj chystá přijmout takové opatření, které zasáhne do samostatné působnosti obce nebo více obcí, je povinen nejprve takovou záležitost s příslušnou obcí projednat. Pokud tak neučiní a zasáhne svou činností do samostatné působnosti obce, může obec proti takovému jednání podat žalobu. (Hendrych et al., 2016), (Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017)

Obrázek 1: Kraje a okresy ČR k 1.1. 2019

Kraje a okresy ČR (Česka) k 1. 1. 2019 Regions and districts in the CR (Czechia) as at 1 January 2019

zdroj: www.czso.cz

2.2 Nižší územní samosprávné celky (obce)

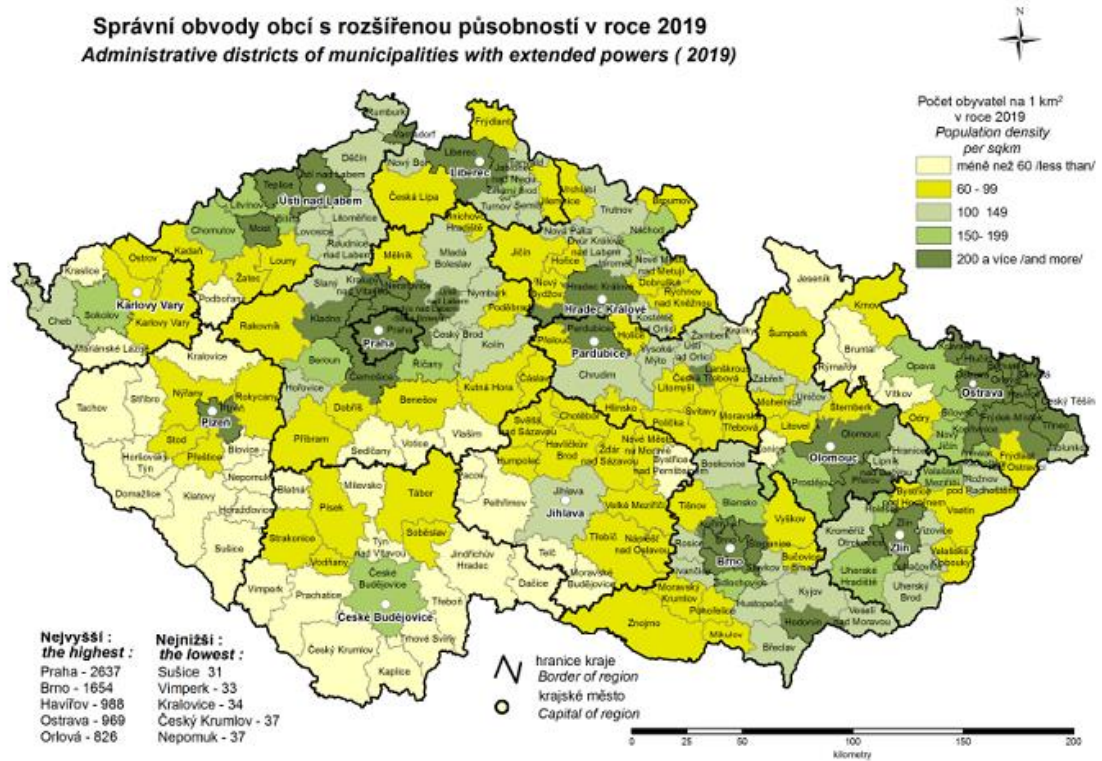
Obec je definována a popsána v zákoně 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení). Zákon hovoří o obci jako o základním územním samosprávném společenství občanů, které tvoří územní celek vymezený hranicí území obce. Dále je obec definována jako veřejnoprávní korporace vlastníci majetek, která vystupuje v právních vztazích svým jménem a zodpovídá se ze skutečností, které v rámci těchto vztahů nastanou. Úlohou obce je pečovat o všestranný rozvoj svého území a o potřeby občanů na něm žijících. Primárním cílem činnosti obce je chránit veřejný zájem vyjádřený zákonem při plnění všech svých úkolů. (Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017), (Hendrych et al., 2016)

Obec je také nepřímý vykonavatel státní správy, na kterého byl na základě zákonné delegace či jiného zákonného rozhodnutí částečně přenesen výkon státní správy. Tato delegace je nejvýznamněji prezentována tzv. přenesenou působností vykonávanou orgány obcí či krajů, jakožto samosprávných územních celků. Výkon státní správy lze podle článku 105 Ústavy svěřit orgánům samosprávy jen v zákonem stanovených případech. Této problematice se práce věnuje v dalších kapitolách. Dále obec, jakožto

územní samosprávný celek, vykonává svou působnost v rámci svého hranicemi vymezeného území. Obce tedy v rámci svého území realizují v zásadě samosprávnou i přenesenou činnost. (Hendrych, Kavěna, & Pavlík, 2014), (Hendrych et al., 2016)

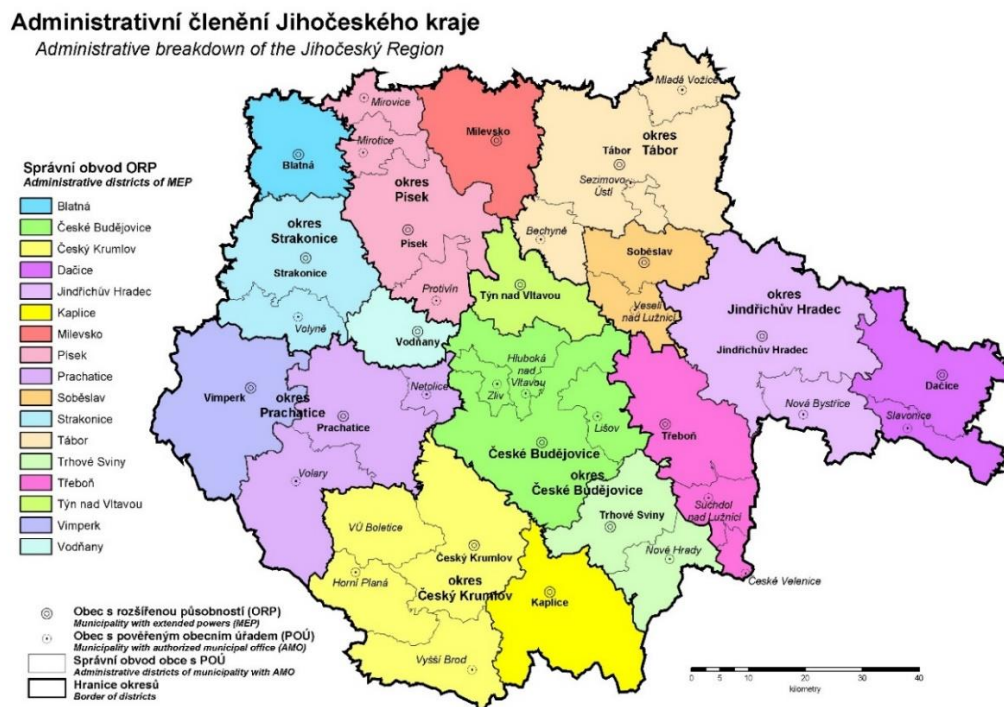
Podle aktuálních informací Českého statistického úřadu uvedených na webových stránkách www.czso.cz je počet obcí v České republice ke konci roku 2019 6258 obcí, z toho je 606 měst a 227 městysů. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích popisuje v § 61 obce trojího typu, podle rozsahu výkonu přenesené působnosti. Prvním typem jsou obce, které vykonávají přenesenou působnost v základním rozsahu, tento rozsah výkonu státní správy vykonává každá obec, a proto do této kategorie spadají všechny obce na území České republiky. Druhým typem jsou obce s tzv. pověřeným obecním úřadem, o kterých hovoří §64 zákona o obcích a třetím typem jsou obce s rozšířenou působností, které více popisuje §66 tohoto zákona. To, které obce budou vykonávat přenesenou působnost jakožto obce s pověřeným obecním úřadem, a které jako obce s rozšířenou působností stanoví zákon č, 314/2002 Sb. Správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem nebo s rozšířenou působností pak stanoví vyhláška Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb. (Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017), (“Malý lexikon obcí České republiky - 2019”)

Obrázek 2: Správní obvody ORP v roce 2019

zdroj: www.czso.cz

Obrázek 3: Administrativní členění Jihočeského kraje a správní obvody obcí

zdroj: www.czso.cz

2.3 Orgány obce

Územní samosprávné celky vykonávají svou působnost prostřednictvím svých orgánů. Vyplývá to z práva územních společenství ustanovovat své orgány bez zásahu státní správy. Jedná se o tzv. organizační výsost, která opravňuje obce i kraje upravovat si samostatně svou vnější i vnitřní organizaci. Zákonem upravené jsou zpravidla základy vnitřní organizace obce, které zahrnují vymezení orgánů obce a metody jejich vytváření a činnosti v rámci jejich vzájemných vztahů apod.

Za orgány obce označujeme zastupitelstvo obce, radu obce, starostu, obecní úřad, dále zvláštní orgány obce či komise, pokud jim byl svěřen výkon přenesené působnosti. (Hendrych et al., 2016)

2.3.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo spravuje obec a náleží mu rozhodující oprávnění z hlediska samostatné působnosti obce, hovoříme proto o zastupitelstvu jako o nejvyšším orgánu obce. Rozhoduje o záležitostech, které jsou vymezeny zákonem (zejm. z. 84 odst. 2, 3, 5 z.84 OZř), může si ale vymežit i další pravomoci v rámci samostatné působnosti, kromě těch, které na základě zákona přísluší radě obce.

Zastupitelstvo je orgán složený z členů, kteří jsou voleni v přímých, komunálních volbách občany příslušné obce, na čtyřleté funkční období. Minimální a maximální počet členů je stanoven na základě počtu obyvatel obce obecním zřízením, konkrétní počet členů zastupitelstva musí být stanoven dosavadním zastupitelstvem.

Tento orgán obce vykonává řadu různých pravomocí, mezi ty nejvýznamnější patří například vydávání obecně závazných vyhlášek, schvalování rozpočtu obce, rozhodování o vyhlášení místního referenda, rozhodování o založení či zrušení právnických osob nebo příspěvkových organizací aj. Dále zastupitelstvo rozhoduje o některých významných právních jednáních obce, které souvisejí např. s nabytím či zastavením hmotných nemovitých věcí. Důležitou kompetencí zastupitelstva je volba starosty, místostarosty a členů rady ze svých řad a odvolávání těchto osob z jejich funkcí. (Hendrych et al., 2016), (Hendrych, Kavěna, & Pavlík, 2014)

2.3.2 Rada obce

Radu obce charakterizujeme jako výkonný orgán obce v oblasti samostatné působnosti, výjimečně působí také v oblasti přenesené působnosti, pokud takový případ

stanoví zákon (např. vydávání nařízení obce). Při výkonu samostatné působnosti rada odpovídá zastupitelstvu. Tento kolegiální orgán tvoří starosta, místostarosta (popř. místostarostové), a další členové rady (radní), kteří jsou voleni zastupitelstvem z řad samotného zastupitelstva a jejichž počet je vždy lichý, od 5 do 11 osob v závislosti na velikosti obce a počtu členů zastupitelstva. Počet členů rady nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva. Rada obce se schází podle potřeby a její schůze jsou neveřejné. Aby usnesení rady bylo platné, je potřeba nadpoloviční souhlas všech jejích členů. Výjimku tvoří obce, které mají zastupitelstvo s méně než 15 členy, v takových obcích se rada nevolí a její funkci plní starosta. Členové rady mohou být také odvoláváni zastupitelstvem, stejně jako starostu či místostarostu, který po odvolání nebo dobrovolném odchodu z funkce přestává být taktéž členem rady obce. (Hendrych et al., 2016)

Mezi majoritní činnosti rady obce patří zejména zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, řešit otázky týkající se vnitřní organizace obecního úřadu, např. rozdělovat pravomoci v obecním úřadě, zřizovat odbory a oddělení obecního úřadu či je zrušovat, dále také zřizovat či rušit komise rady obce, stanovit počet zaměstnanců obecního úřadu nebo ukládat pokuty v rámci záležitostí samostatné působnosti. V rámci přenesené působnosti je důležitou činností rady obce vydávání nařízení obce. (Hendrych et al., 2016), (Hendrych, Kavěna, & Pavlík, 2014)

2.3.3 Starosta

Starosta je volen zastupitelstvem z řad svých členů, ze své činnosti je zastupitelstvu odpovědný. Vzhledem k ostatním členům zastupitelstva obce mu přísluší některá samostatná oprávnění. Starosta, podle ust. 103 odst. 1 OZř, zastupuje obec navenek, stojí v čele obecního úřadu a dále plní další úkoly, například řídí zasedání zastupitelstva, které rovněž svolává, podepisuje zápisy z jejich jednání, dále se souhlasem ředitele krajského úřadu odvolává tajemníka obecního úřadu, plní úkoly podle zvláštních předpisů, je-li v obci zřízena obecní policie, řídí ji. Starosta také rozhoduje o záležitostech v rámci samostatné působnosti svěřených mu radou a podepisuje právní předpisy obce. (Hendrych, Kavěna, & Pavlík, 2014)

Zástupcem obce je místostarosta, kterého taktéž volí zastupitelstvo, zvoleno může být i více zástupců, kterým mohou být svěřeny některé konkrétní úkoly, v takovém případě ale musí zastupitelstvo určit, který ze zástupců bude starostu zastupovat v době

jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy nemůže vykonávat svou funkci. (Hendrych, Kavěna, & Pavlík, 2014)

2.3.4 Obecní úřad

Obecní úřad je tvořen starostou, který, jak již bylo zmíněno výše, stojí v jeho čele, dále místostarostou, tajemníkem (je-li tato funkce zřízena) a zaměstnanci, kteří tvoří profesionální aparát. Na základě usnesení rady mohou být zřízeny jednotlivé odbory a oddělení pro konkrétní úseky činností obecního úřadu. (Hendrych et al., 2016)

Obecní úřad v rámci obecní samosprávy nedisponuje samostatnou rozhodovací pravomocí, v rámci samostatné působnosti plní úkoly nařízené zastupitelstvem nebo radou obce. Vykonává naopak činnosti v rámci přenesené působnosti, s výjimkou těch, které spadají do pravomoci jiného obecního orgánu, hovoříme o tzv. generální působnosti. (Hendrych et al., 2016)

2.3.5 Zvláštní orgány

V případech stanovených zákonem může starosta obce zřídit zvláštní orgány obce pro výkon některé z činností v rámci přenesené působnosti. Starosta také jmenuje a odvolává jejich členy. Příkladem takového zvláštního orgánu je komise pro projednávání přestupků, či přestupková komise, podle přestupkového zákona. (Hendrych et al., 2016)

2.3.6 Orgány zastupitelstva a rady obce

V případech stanovených zákonem může starosta obce zřídit zvláštní orgány obce pro výkon některé z činností v rámci přenesené působnosti. Starosta také jmenuje a odvolává jejich členy. Příkladem takového zvláštního orgánu je komise pro projednávání přestupků, či přestupková komise, podle přestupkového zákona. (Hendrych et al., 2016)

2.4 Působnost územních samosprávných celků

Vedle územní působnosti, která je, jak je zmíněno výše, dána vymezenými hranicemi území obce, rozlišujeme také věcnou působnost celků územní samosprávy. Veřejná správa v České republice se vyznačuje tzv. dualismem, který je členěn na dva typy působnosti, a sice přenesenou (neboli delegovanou) působnost a samostatnou (neboli samosprávnou) působnost. Územní samosprávné celky, jakožto nositelé veřejné správy jsou v rámci svých pravomocí tudíž vykonavateli samostatné i přenesené působnosti. Tato právní úprava systému výkonu veřejné správy deleguje některé záležitosti státní správy

na územně samosprávné celky, tedy kraje a obce, a to podle čl. 105 Ústavy, který uvádí, že se orgány územních samosprávných celků stávají nepřímými vykonavateli státní správy. Tato delegace výkonu záležitostí státu je znakem dekoncentrace státní správy, na rozdíl od výkonu samostatné působnosti, kdy si kraje a obce spravují vlastní záležitosti ve svém vlastním zájmu a jsou tedy sami nositelem správy vlastních záležitostí. V tomto případě hovoříme o decentralizaci veřejné správy. (Hendrych et al., 2016), (Sládeček, 2005)

Zásadním rozdílem mezi oběma typy působnosti je zejména pravomoc správních úřadů vykonávat dozorní činnost a kontrolu nad činnostmi samosprávných celků, například zda mohou rušit či měnit akty orgánů obcí a krajů. Dalším významným rozdílem jsou zdroje a prostředky na výkon obou působností. Přenesená působnost a zajišťování záležitostí státu není primárním zájmem existence samosprávných územních celků, proto je územním samosprávným celkům na tyto činnosti ze zákona přispíváno od státu. Samostatnou působnost a činnosti s ní související zpravidla vykonává kraj nebo obec vlastními prostředky, i zde však existuje možnost získání dotací ze státního rozpočtu. (Hendrych et al., 2016), (Sládeček, 2005)

2.4.1 Samostatná působnost

Do výkonu samostatné působnosti územně samosprávných celků řadíme spravování těch záležitostí, které jsou kraji nebo obci, jakožto právnické osobě i nositeli veřejné správy vlastní. Tyto činnosti vykonávají samosprávné celky na vlastní zodpovědnost a vlastním jménem. Pod záležitostmi a činnostmi spravovanými v rámci samostatné působnosti si můžeme představit takové činnosti, jejichž plnění je nezbytné k rozvoji územního společenství kraje nebo obce a slouží k uspokojení potřeb obyvatel, jinými slovy územně samosprávný celek má na jejich plnění vlastní zájem. (Koudelka, 2007), (Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017)

Jednou z charakteristik práva obcí a krajů na výkon vlastní samosprávy je pravomoc vydávat právní předpisy, tzv. obecně závazné vyhlášky. Tyto vyhlášky jsou podzákonným pramenem práva, který je platný v rámci území toho samosprávného celku, který jej vydal. Při tvorbě a vydávání obecně závazných vyhlášek se všechny územně samosprávné celky musí řídit zákonem. (Koudelka, 2008)

Z výše uvedeného tvrzení vyplývá, že samostatnost při spravování vlastních záležitostí u krajů a obcí není absolutní, ale je vymezena zákonem. Obce i kraje se v rámci

svých pravomocí na výkon samosprávy musí vždy pohybovat v rámci zákona. Výkon samostatné působnosti a oprávnění samosprávných celků řešit vlastní záležitosti a výkon záležitostí státu by měl být rozdělen proporcionálně s ohledem nejen na zájmy státu, ale také s ohledem na schopnosti a zájmy konkrétních územně samosprávných celků. I když je výkon samostatné působnosti omezen zákonem, stát může do pravomocí a výkonu samostatné působnosti zasahovat, a to jen v nutných případech, kdy situace vyžaduje ochranu zákona. Má-li samosprávná jednotka pocit, že byl zásah státu do její samostatné působnosti neoprávněný, může využít prostředků právní ochrany, například prostřednictvím ústavní stížnosti.

Úkoly plněné krajem nebo obcí v rámci samostatné působnosti můžeme na základě jejich povahy a naléhavosti rozlišovat na tzv. fakultativní a obligatorní. Pod pojmem fakultativní úkoly si můžeme představit ty úkoly, které jsou dobrovolné a je pouze na vůli územně samosprávného celku, zda takový úkol splní či nikoliv. U takových úkolů ponechává zákonodárce pravomoc rozhodnout o splnění či nesplnění daného úkolu na samosprávném celku. Tento typ úkolů je tedy z principu pro výkon samosprávy typický, jelikož zásadním rysem samosprávy, jak již bylo zmíněno výše, je samostatnost a pravomoc libovolně rozhodovat o svých záležitostech (v mezích zákona). Vedle těchto případů však existují případy, kdy je jejich splnění pro stát naléhavější a důležitější, například z hlediska veřejného zájmu, a proto stanoví tyto úkoly pro územně samosprávné celky jako obligatorní neboli povinné. Kraje a obce jsou v takovém případě povinny úkoly zadané státem splnit, či jiným způsobem zajistit jejich plnění. Typicky se může jednat o zajištění provozu určitých zařízení v zájmu veřejnosti apod. Plnění obligatorních úkolů ovšem zůstává v režii orgánů územně samosprávných celků, které při jejich plnění či organizaci nejsou podřízeny státní správě ani jejím orgánům. (Kopecký, 2010), (Koudelka, 2008)

Rozsah činností v rámci samostatné působnosti krajů a obcí neboli územně samosprávných celků, není v Ústavě vymezen ani rámcově, ani demonstrativně. Zákon o obecním zřízení hovoří obecně o výkonu samostatné působnosti jako o výkonu těch záležitostí, které jsou v zájmu obce a občanů obce (či kraje). Mimo to popisuje v § 35 odst. 1 OZř subsidiaritu působnosti obcí. Zákon hovoří o obcích jako o základních územně samosprávných celcích a tvrdí, že takové veřejné záležitosti, které se primárně týkají obyvatel území obce a svým rozsahem nepřekračují hranice tohoto území a místního společenství, by měla vykonávat a spravovat obec sama, jinými slovy tyto

záležitosti a jejich řešení by mělo spadat do pravomocí a kompetencí obce, nikoliv nadřazeného samosprávného celku. Obecní zřízení mimo jiné uvádí výčet jednotlivých činností spadajících do samostatné působnosti. Tyto činnosti jsou popsány v dalších kapitolách práce. (Hendrych et al., 2016)

2.4.2 Přenesená působnost

Vedle samostatné působnosti mají územní samosprávné celky také povinnost vykonávat působnost přenesenou, resp. činnosti v rámci přenesené působnosti. Touto působností se rozumí přenos či delegace záležitostí státu na územní samosprávné celky čili kraje a obce, pro které není správa agend a záležitostí státu vlastní záležitostí, nicméně jsou povinné tyto činnosti vykonávat. Jedná se tedy o nepřímý výkon státní správy, který má své organizační i logické opodstatnění.

Tato povinnost vykonávat činnosti a spravovat záležitosti státu je krajům a obcím uložena na základě zákona. Čl. 105 Ústavy hovoří o svěřeni přenesené působnosti do rukou orgánů územní samosprávy, které se mají zabývat jejím výkonem pouze na základě zákona. Další zákon (zvláštní zákon) stanoví konkrétní rozsah výkonu státní správy pro konkrétní samosprávné celky. Pokud je zákonem výkon přenesené působnosti svěřen do pravomocí obce, stává se dle § 61 odst. 1 OZř území obce jejím správním obvodem a orgány obce dle § 7 odst. 2 OZř vykonavatelem státní správy v rámci své přenesené působnosti. Jelikož přenesený výkon státní správy, který je samosprávným celkům uložen za povinnost je spojen s náklady, je ze státního rozpočtu přidělován obcím na tento výkon přidělován příspěvek (§62 OZř). Zákon ale nestanovuje, že výše příspěvku musí nutně plně pokrýt celou výši nákladů spojených s výkonem této působnosti. (Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017)

Co se týče výkonu přenesené působnosti krajem, resp. orgány krajů, její úpravu najdeme v §29 KZř, kde zákon hovoří o tom, že kraje mohou vykonávat přenesenou působnost na svém území a ve věcech stanovených zákonem a dále pojednává o příspěvku krajům na výkon této přenesené působnosti, kdy výši tohoto příspěvku stanoví Ministerstvo financí společně s Ministerstvem vnitra. V §30 KZř poté nalezneme jiné prameny práva, kterými jsou kraje vázány při výkonu přenesené působnosti, např. další právní předpisy či vnitřní akty vlády či správních úřadů. Ve správních obvodech krajů a obcí je přenesená působnost vykonávána obecními úřady, pověřenými obecními úřady,

obecními úřady s rozšířenou působností, krajskými úřady, zvláštními orgány obcí a krajů nebo komisemi rad obcí. (Hendrych et al., 2016)

3 Vývoj veřejné správy a působnosti územně samosprávných celků v historii

S tím, jak se v průběhu historie měnila a utvářela podoba současné veřejné správy a územní samosprávy, docházelo také ke změnám organizace a podoby územních samosprávných celků a změnám jejich pravomocí v rámci přenesené i samostatné působnosti. V exkurzu do historie vývoje veřejné správy na našem území a územní samosprávy se omezíme na dobu po roce 1848, kdy na našem území působila rakouská monarchie a ve kterém došlo k zásadním událostem vedoucím ke vzniku moderního státu, moderního práva a územní samosprávy na našem území, a sice k nástupu konstituční monarchie, zrušení poddanství a roboty patentem ze 7. září 1948. Tyto změny vedoucí k větší osobní svobodě a rovnoprávnosti obyvatelstva šly tak říkajíc “ruku v ruce” právě se vznikem územní samosprávy. (Hendrych, Kavěna, & Pavlík, 2014)

3.1.1 Vývoj a činnost územní samosprávy po roce 1848

Po roce 1848 vznikl první prozatímní obecní zákon upravující postavení a práva obcí ze dne 17. března 1849, č. 170 ř. z., ve kterém se objevila pověstná, revoluční zásada “Základem svobodného státu je svobodná obec”. Jak tato věta napovídá, v tomto zákoně také došlo k zásadnímu rozdělení a sice členění působnosti obcí na působnost přirozenou a přenesenou, došlo tak k uznání samosprávné složky obcí. Toto dělení položilo základ pozdějším právním úpravám. V tomto zákoně došlo k rozlišení obcí na vícero typů, a to na místní, okresní a krajské, v platnost však vešla pouze ustanovení týkající se obcí místních. Mezi orgány obce v této právní úpravě patřili obecní výbor, obecní představenstvo a starosta. Oproti dnešnímu postavení zastupitelstva však měl v této době tento orgán pouze funkci kontrolní. (Hendrych et al., 2016)

Dalším významným zákonem byl zákon ze dne 5. března 1862, č. 18 ř. z., nazýván rámcový říšský zákon obecní. V Čechách, na Moravě a ve Slezsku byl prováděn v rámci jednotlivých zemských zákonů. Přinesl několik zásad a ustanovení týkajících se obecního zřízení, například charakterizoval místní příslušnost občanů obce, orgány obce tvořily obecní výbor a zastupitelstvo, působnost obce rozděloval na vlastní a přenesenou a v neposlední řadě významné ustanovení týkající se pravomoci starosty, které říká, že starosta je výhradně odpovědný za výkon přenesené působnosti. Co se týče organizace celků veřejné správy, v té době nazývané tzv. dvoukolejná, v tomto období, vedle obcí

existovaly též tzv. zastupitelské okresy a země. Tyto subjekty představovali samosprávnou složku, která byla v této době oddělena od státní, politické složky, kterou měly na starost okresní politické úřady a zemské politické úřady. Na začátku 20. století bylo v Čechách 98 okresů, na Moravě 34 okresů a ve Slezsku 9. Zajímavostí je, že soudobá statutární města nebyla součástí okresů. (Hendrych et al., 2016)

Co se týče obecní normotvorby, obcím bylo umožněno na základě obecních řádů vydávat v rámci zákona nařízení, pro území obce, ovšem doposud bez výslovného zákonného zmocnění. Nařízení byla vydávána v rámci řádů požárních, policejních, tržních, jatečních či hřbitovních aj. a byla přijímána obecním výborem, v naléhavých případech obecním představeným (starostou) s pozdějším nutným schválením obecním výborem. Obcím také náležela pravomoc vydávat vyhlášky pro výjimečné události, jakou bylo například sčítání lidu v lednu roku 1891. Při nedodržení vydaných nařízení mohly obce samy uvalovat sankce peněžní, nebo v některých případech nařídít vězení. O příslušném trestu rozhodoval trestní senát obce, tvořený představeným (starostou) a dvěma staršími (radními) obce. V této době vznikalo mnoho sporů ohledně nezákonnosti obecních nařízení a celková normativní činnost obce byla nedostatečně propracovaná a docházelo k četným teoretickým sporům. (Lacina & Čechák, 2001), (Hendrych et al., 2016)

3.1.2 Vývoj a činnost územní samosprávy 1918-1939

Období po roce 1918 přineslo nejen vznik Československé republiky, ale také mnoho změn ve veřejné správě a územní samosprávě. Byl převzat dosavadní právní systém rakouský a nadále platil říšský rámcový zákon obecní z roku 1862, kterým se obce nadále řídily. Zároveň došlo k vytvoření nového zákona č. 76/1919 Sb. z. a n., který upravoval dosavadní obecní zřízení. Obsahoval zrušení některých monarchistických ustanovení, přispíval k demokratizaci územní samosprávy. Byly také přijaty změny v terminologii orgánů obce, z obecního výboru se stalo zastupitelstvo, představenstvo se stalo radou, představený starostou a dalším orgánem obce byla komise. Země nově pozbyly zákonodárné moci a přestaly mít státoprávní význam, což vedlo k plánované reorganizaci systému veřejné správy, a tak došlo ke zrušení zemí jako organizačních složek veřejné správy, a byly nahrazeny kraji neboli župami. O této změně hovořil zákon č. 126/1920 Sb. Z. a n., který byl označen jako zákon o zřízení župních a okresních úřadů v republice Československé. Zrušením tří zemí, české, moravské a slezské vzniklo 21 žup, z toho 14 bylo v českých zemích a Praha byla z tohoto zákona vyňata. Tyto župy

měly být rozděleny na okresy. Zákon se však stal účinným pouze na Slovensku a jelikož v českých zemích sílil odpor k navrhovanému župnímu systému, k účinnosti tohoto zřízení nikdy nedošlo. (Lacina & Čechák, 2001), (Schelle, 2008)

Proto byl v českých zemích zachován rakouský systém tzv. dvoukolejné veřejné správy, který zde přetrval až do roku 1928. Změnu této dvoukolejné organizace přinesl až zákon ze dne 1. prosince 1928, č. 125/1928 Sb. z. a n., o organizaci politické správy, který přinesl spojení dosavadního systému oddělené politické, státní správy a územní samosprávy v tom smyslu, že se vyšší územní samosprávné celky, resp. jejich orgány, staly součástí politických úřadů, což přivedlo obě složky na jednu linii. Tímto krokem získaly země a okresy, v zákonem stanoveném rozsah, právní subjektivitu, která byla obhajitelná i před nejvyšším správním soudem. Tento zákon ovšem také přinesl do určité míry oslabení samosprávy a posílení orgánů státu a státní moci. Dřívější zastupitelské okresy byly nahrazeny pouze okresy a došlo ke vzniku čtyř zemí na území republiky: Česká, Moravskoslezská, Slovenská a Podkarpatská. V čele zastupitelstev stáli jmenovaní státní úředníci, dvě třetiny členů zastupitelstev (na úrovni okresů i zemí) byly voleny, zbylá třetina byla jmenována Ministerstvem vnitra nebo vládou. Zajímavostí z oblasti právo tvorby je, že obce v tomto období mohly samy vydávat nařízení týkající se místní policie, taktéž mohly činit okresní úřady, které mohly, mimo jiné, stejně jako zemské úřady, vydávat nařízení k udržení veřejného pořádku a jejich porušení sankcionovat peněžní pokutou nebo trestem odnětí svobody. (Schelle, 2008), (Hendrych, Kavěna, & Pavlík, 2014)

Významným obdobím zejména z hlediska historie bylo období 1938–1939, kdy došlo k rozpadu Československé republiky, narušení demokratické podstaty a struktury, omezování lidských práv a svobod apod. Došlo k ukončení činnosti parlamentu a postupnému omezování činnosti samosprávných celků, které vyvrcholilo v roce 1939 zrušením zastupitelstev, jak zemských, tak okresních. Ty byly nahrazeny správními komisemi a komisemi úředníků. Novinkou bylo v únoru 1939 zavedení funkce tajemníka, který měl za úkol kontrolovat činnost obecního zastupitelstva. (Schelle, 2008), (Hendrych, Kavěna, & Pavlík, 2014)

3.1.3 Vývoj a činnost územní samosprávy 1939-1945

Období protektorátu a německá okupace přinesly mnoho nepřívětivých změn do systému veřejné a státní správy. Vše bylo přizpůsobováno potřebám říše, včetně

organizace orgánů veřejné samosprávy. Formálně existovaly autonomní a říšské orgány. V čele autonomní správy stál státní prezident, ve skutečnosti bez větších reálných pravomocí, vláda a ministerstva byly často přetvářeny dle potřeb správy říše. Struktura ministerstev byla přeorganizována tak, aby se přibližovala říšskému modelu a bylo také vytvořeno nové ministerstvo hospodářství a práce. V čele každého z ministerstev stál pověřený německý úředník. Na území protektorátu měl hlavní postavení říšský protektor, který stál v čele všech německých orgánů a úřadů na našem území, a i když soustava územní správy a samosprávy po formální stránce dotčena nebyla, všichni úředníci a zástupci původní, české územní správy byli postupně utlačováni a likvidováni. Složky výše zmíněné autonomní správy byly přímo řízeny a kontrolovány říšskými správními orgány. (Hendrych, Kavěna, & Pavlík, 2014)

3.1.4 Vývoj a činnost územní samosprávy 1945-1948

Po druhé světové válce došlo na základě politických dohod k reformě organizace veřejné správy, kdy byly zrušeny dosavadní orgány a vznikly nové správní orgány, a sice systém národních výborů. Již v období okupace vznikaly tzv. národně revoluční výbory, jakožto ilegální odbojové orgány, které položily základ pozdějším národním výborům. První právní dokument upravující národní výbory byl dekret prezidenta republiky z 4. prosince 1944, č. 18 úř. věst. čsl. O národních výborech a prozatímním Národním shromážděním. Později bylo vydáno také vládní nařízení, které upravovalo volby a pravomoc národních výborů. Systém národních výborů tvořily výbory obecní, okresní a zemské. Vznikem národních výborů nezanikaly korporace územní správy, ale národní výbory pouze převzaly činnosti a pravomoci jejich orgánů. V případě obce to znamenalo, že zaniklo obecní zastupitelstvo, které bylo nahrazeno národním výborem. Mezi orgány národních výborů patřily Plénium, Rada Národního výboru, předseda, jeho náměstci a příslušné komise. Plénium bylo hlavním rozhodovacím orgánem, který tvořili všichni členové výboru. (Schelle, 2008), (Hendrych, Kavěna, & Pavlík, 2014)

Všechny národní orgány, jakožto státní orgány, byly podřízené vládě. Zároveň platila podřízenost mezi jednotlivými výbory, tzn. Že obecní národní výbory podléhaly okresním a ty zase podléhaly zemským. Vedle podřízenosti státu plnily také úkoly v působnosti samosprávných územních celků. (Schelle, 2008), (Hendrych, Kavěna, & Pavlík, 2014)

3.1.5 Vývoj a činnost územní samosprávy 1948-1989

Únorové události roku 1948, které měly významný politický dopad na celkové dění v našem státě, se projevíly taktéž významně v oblasti veřejné správy. Komunistická vláda v čele s prezidentem Gottwaldem začala postupně přijímat opatření, která vedla k postupné centralizaci veřejné správy, centrální evidenci a plánování. To vše vedlo k postupné výstavbě socialistického státu, jehož hlavním organizátorem na všech úrovních, podle komunistických představ, má být vláda.

V tomto období vzrostla významně úloha centrálních úřadů, u regionálních národních výborů pak ustupovala do pozadí jejich samosprávná funkce. V oblasti veřejné správy vznikly tzv. akční výbory, které byly vytvořeny po boku všech národních výborů, a které měly za úkol zajistit potřebné personální změny na národních výborech všech úrovní, za účelem potlačení nepřátelského postoje vůči komunistům. Změnila se tak zásadně politická struktura orgánů veřejné správy a samosprávy. (Schelle, 2008), (Hendrych, Kavěna, & Pavlík, 2014)

V květnu roku 1948 se konaly první volby, kdy byli voliči postaveni před jednotnou kandidátkou o jedné straně. Poté byla přijata nová ústava, nazývaná tzv. Ústava 9. května, která se stala novým nejvyšším zákonodárným dokumentem a stanovila nové Národní shromáždění. Ústava v článku X. upravovala také národní výbory, které popsala jako nositele a vykonavatele státní moci v obcích, okresech a krajích, strážce práv a svobod lidu. Ústava také uvedla záležitosti, kterými se mají národní výbory zabývat, a sice vykonávat obecní správu vnitřní, kulturní a osvětovou, správu sociální a zdravotní, ochranu práce aj. (Schelle, 2008), (Hendrych, Kavěna, & Pavlík, 2014)

Další důležitou změnou v územní organizaci bylo přijetí zákona č. 280/1948 Sb. O krajském zřízení, který dále rozvíjel postavení a kompetence krajů v systému veřejné správy. O krajích se zmiňovala již Ústava z 9. května 1948. Vzniklo celkem 19 krajů, z toho 13 na území Česka a 6 na Slovensku. Znamenalo to zánik dosavadních zemských národních výborů. Tento zákon stanovil také novou vnitřní organizaci krajských národních výborů, nejvyšším orgánem se stalo plénum, dalšími orgány byly rada, předseda (a jeho náměstkové), referenti a komise. Úloha rady na základě tohoto zákona výrazně vzrostla na úkor pléna, rada připravovala i přijímala většinu zákonů, zároveň vzrostla pravomoc předsedy národního výboru, který mohl, za určitých okolností, rozhodnutí rady vetovat. Veškerá činnost národních výborů byla však centrálně řízena a

kontrolována příslušnými ministerstvy, a tak byla tímto způsobem potlačena role samosprávy, a naopak prosazena role státní správy na všech úrovních. (Schelle, 2008), (Hendrych, Kavěna, & Pavlík, 2014)

Zajímavostí týkající se nového krajského zřízení je vytvoření tzv. Sborů národní bezpečnosti, resp. jejich krajského velitelství, které byly začleněny do struktury krajských národních výborů, a které měly obstarávat úkoly týkající se národní bezpečnosti.

Další změnu ve vývoji národních výborů přinesla Ústava ČSSR č. 100/1960 Sb., která již hovořila o národních výborech jako o orgánech státní moci a správy, čímž oficiálně potlačila samosprávnou složku těchto orgánů. Nižší zákony sice rozlišovaly úlohu národních výborů jako orgánů státní správy na jedné straně a zastupitelských orgánů reprezentujících obyvatelstvo na straně druhé, přesné rozlišení těchto dvou složek však podle této úpravy neexistovalo. Další zákony, č. 36/1960 Sb. a č. 60/1960 Sb., o národních výborech, svěřily řízení soustavy národních výborů a jejich činností do rukou vlády. (Lacina & Čechák, 2001), (Hendrych, Kavěna, & Pavlík, 2014)

3.1.6 Vývoj a činnost územní samosprávy po roce 1990

Politické události roku 1989 doprovázené společenskými změnami se výrazně promítly také do oblasti místní správy, na začátku roku 1990 převládl názor, že je potřeba zreformovat organizaci místní správy, postavenou na nových principech. Začátkem roku 1990 se na základě společenských a politických změn objevily tendence o reformu systému veřejné správy a místní samosprávy, postavené na jiném principu, než jsou národní výbory. Došlo k několika významným změnám, a sice ke zrušení dosavadního systému národních výborů a obnovení samosprávy v rámci obcí a měst. Počítalo se s tím, že by orgány místní samosprávy vykonávaly též přenesené činnosti státní správy. Další změnou bylo zřízení okresních úřadů s působností pro území okresů, které mimo jiné převzaly činnost zrušených krajských národních výborů. (Kopecký, 2010)

Klíčovým dokumentem, který se stal základem pro reformu místní samosprávy, byl ústavní zákon Federálního shromáždění č. 294/1990 Sb., který přinesl změnu ústavy z roku 1960. Tento ústavní zákon zakotvil místní samosprávu na úroveň obcí, charakterizovaných a popsanych jako samosprávné celky a společenství občanů, dále jako právnické osoby vlastníci majetek, se kterým mohou samostatně hospodařit. Obec byla dle tohoto zákona (konkrétně čl. 86 odst. 1 Ústavy 1960) považována za základ místní samosprávy. Kromě ústavní úpravy existovaly v České republice ještě další

zákony upravující místní správu, např. zákon České Národní Rady o obcích, o krajích, o hlavním městě Praze nebo zákony týkající se voleb do příslušných zastupitelstev. Od 1.1. 1993 jsou základy územní samosprávy zakotveny v Ústavě České republiky (ústavní zákon ČNR č. 1/1993 Ústava České republiky). Článek 99 Ústavy říkal, že základními územně samosprávnými celky jsou obce a vyššími územně samosprávnými celky jsou kraje nebo země. Ústavní zákon č.347/1997 Sb. Upravil dosavadní pojetí vyšších samosprávných celků dle Ústavy a s účinností od 1.1. 2000 bylo vytvořeno 14 vyšších územně samosprávných celků, krajů, včetně hlavního města Prahy. Dle nového znění čl. 99 Ústavy zůstala Česká republika rozčleněna na nižší územně samosprávné celky, obce, a na vyšší, kraje. Poslední významnou změnou v systému územní samosprávy bylo zrušení činnosti okresních úřadů k 31.12. 2002. (Hendrych, Kavěna, & Pavlík, 2014)

4 Konceptce klientsky orientovaná veřejná správa 2030

Projekt s názvem Konceptce klientsky orientovaná veřejná správa 2030 je od roku 2018 připravován Ministerstvem vnitra a má plynule navázat na dosavadní koncepci rozvoje veřejné správy s názvem Strategický rámec rozvoje veřejné správy ČR 2014–2020. Připravovaná vize se skládá z pěti strategických cílů, prostřednictvím jichž má být dosaženo maximální orientace veřejné správy na klienty-občany, zvýšení kvality života obyvatel za účelem růstu prosperity celé republiky.

Výše zmíněných pět strategických cílů je orientovaných na klienty veřejné správy, vztah k občanům, systém veřejné správy, instituce veřejné správy a pracovníky. Tyto strategické cíle se dále dělí na 16 specifických cílů, které jsou již zaměřeny na konkrétní kroky, věcný posun v konkrétních oblastech veřejné správy tak, aby došlo ke zdokonalení celého systému. Konceptce a popis jednotlivých cílů je znázorněn v níže uvedené struktuře. (Ministerstvo vnitra, 2019)

Obrázek 4: Konceptce klientsky orientovaná veřejná správa 2030

Obrázek 1 - Struktura cílů Konceptce

zdroj: www.mvcr.cz

Zmíněné specifické cíle jsou zpracovány podrobně až na úroveň návrhů konkrétních opatření pro jejich dosažení. Tyto cíle byly do koncepce zahrnuty na základě analýzy problémových oblastí české veřejné správy, která mimo aktuální problémy obsahuje též zahraniční trendy a zkušenosti s jejich řešením, shrnutí dosavadního vývoje, či tzv. nulové varianty, které modelují situaci při úplném neřešení a ignorování konkrétního problému. Tato analýza byla zpracována Ministerstvem vnitra a jeho odbornými útvary, na základě znalostí získaných z diskuzí pracovní skupiny, složené z mnoha aktérů veřejné správy a samosprávy, a také z dotazníku, který byl k dispozici na webu Ministerstva vnitra pro odbornou i laickou veřejnost v roce 2018. (Ministerstvo vnitra, 2019)

Implementace koncepce bude provedena prostřednictvím tří Akčních plánů, první se uskuteční v letech 2021-2023. V těchto plánech budou podrobně rozpracovány návrhy na opatření s jasně danými aktivitami a časovým harmonogramem, rozpočtem i financováním. Cílem implementace tří plánů během deseti let je zvýšení flexibility celé koncepce a schopnosti reagovat na nové výzvy a změny. Implementace koncepce bude řízena projektově ve spolupráci s dalšími resorty jako jsou Ministerstvo pro místní rozvoj, financí a další. Projekt bude optimálně financován z unijních zdrojů. (Ministerstvo vnitra, 2019)

5 Orgány obce a jejich činnost v rámci přenesené působnosti

Jak již bylo řečeno výše, kraje i obce vykonávají vedle samostatné působnosti také působnost přenesenou, která představuje přenos či delegaci výkonu některých záležitostí státní správy na obce. Tyto záležitosti a agendy, které obec v rámci přenesené působnosti vykonává svým rozsahem a významem přesahují územní i osobní či právní rámec samosprávné jednotky, protože se zpravidla jedná o záležitosti, na jejichž výkonu má stát vyšší zájem o kontrolu, ovlivňování či kvalitu provedení.

Rozsah přenesené působnosti je dán zákonem a obce se při výkonu musí pohybovat v rámci zákona. Jelikož čl. 105 Ústavy předpokládá, že přenesená působnost je svěřena zákonem do rukou konkrétně orgánům územně samosprávných jednotek, tzn. orgánům krajů a obcí, budeme hovořit o výkonu přenesené působnosti orgány obce, nikoliv územně samosprávnými jednotkami jako takovými. Orgány státu mohou za určitých podmínek administrativní cestou orgánům příslušné obce odejmout nárok na výkon přenesené působnosti, a to bez souhlasu dotčené obce. (Hendrych et al., 2016)

5.1 Účel přenesené působnosti

Přenesená působnost ve smyslu dekoncentrace státní správy na jednotlivé celky územní samosprávy, resp. jejich orgány, byla vytvořena zejména za účelem ulehčení a zjednodušení výkon všech agend státní správy. Při výkonu přenesené působnosti tedy obec pomáhá státu, dle platných zákonů, vykonávat jeho působnost a pravomoci.

Jak vyplývá již z definice a vysvětlení veřejné správy jako takové, o které odborná literatura hovoří nejen jako o souboru činností správního charakteru, zahrnující činnosti výkonné, nařizovací, administrativní, organizační, kontrolní či řídicí, ale také pojímá veřejnou správu a její výkon jako druh služby, kterou stát poskytuje občanům a veřejnosti, správu veřejných záležitostí s aktivní účastí občanů, ve prospěch občanů. Důležitým znakem je tedy veřejný cíl těchto činností, nikoliv soukromý, který může být obecně zastoupen blahobytem a prospěchem občanů a veřejnosti. Proto by i obce při výkonu své přenesené působnosti měly jednat v duchu tohoto účelu a snažit se chránit veřejný zájem. Dekoncentrace agent státní správy na krajskou a obecní úroveň má za cíl právě zvýšit

informovanost a zejména blízkost občanů a orgánů státu (zastoupených orgány obce) při výkonu státní správy a umožnit efektivnější participaci občanů na těchto činnostech. (Ministerstvo vnitra, 2008)

5.2 Činnosti obce v rámci přenesené působnosti

Dle § 61 zákona o obcích se orgány obce při výkonu přenesené působnosti musí řídit zákony a jinými právními předpisy, např. při vydávání nařízení obce, které jsou právním předpisem vydávaným obcemi v rámci přenesené působnosti, dále se však také musí řídit v některých případech usneseními vlády či směrnicemi ústředních správních úřadů (např. ministerstev) a to pouze v případě, že jsou takové směrnice správních úřadů zveřejněny ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí, v jiném případě nemohou obcím ukládat žádnou povinnost. Při výkonu přenesené působnosti se také orgány obce musí řídit příslušnými opatřeními orgánů veřejné správy v rámci kontroly výkonu přenesené působnosti obcemi. (Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017)

V zásadě rozlišujeme obce na tři typy podle rozsahu vykonávané přenesené působnosti. Prvním typem jsou obce, které vykonávají přenesenou působnost v základním rozsahu. Druhým typem jsou obce s pověřeným obecním úřadem, které dle zákona o obcích, vykonávají přenesenou působnost v základním rozsahu pro své vlastní území a dále vykonávají přenesenou působnost pro svůj správní obvod, do kterého spadají i jiné obce. Tento příslušný správní obvod je stanoven ve vyhlášce Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb. Třetím typem jsou obce s rozšířenou působností, které vykonávají oba výše zmíněné rozsahy přenesené působnosti a k tomu navíc vykonávají přenesenou působnost pro svůj správní obvod stanovený ve vyhlášce č. 388/2002 Sb. Jako obce s rozšířenou působností. Obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností stanoví zákon č. 314/2002 Sb. (Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017)

Dalším typem obcí dle rozsahu přenesené působnosti, které zákon rozlišuje, jsou obce s matričním úřadem a obce se stavebním úřadem. Dostáváme se tak k rozdělení pěti typů obcí dle rozsahu přenesené působnosti. (Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017)

V případě potřeby se mohou orgány obce obrátit s prosbou o metodickou či odbornou pomoc na příslušný krajský úřad. O tuto pomoc však mohou žádat pouze v otázkách týkajících se přenesené působnosti, nikoliv působnosti samostatné. (Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017)

Obce mohou mezi sebou uzavírat tzv. veřejnoprávní smlouvy (smlouva týkající se veřejného práva, zpravidla rušící, měnící či zadávající práva nebo povinnosti) týkající se toho, že orgány jedné obce budou vykonávat přenesenou působnost či její část za orgány jiné obce či více jiných obcí, právě na základě příslušné veřejnoprávní smlouvy. K uzavření takové smlouvy musí dát souhlas příslušný krajský úřad a smlouva musí obsahovat právní náležitosti, zejména označení účastníků, dobu trvání, určení rozsahu přenesené působnosti, kterou mají vykonávat orgány jiné obce a v neposlední řadě způsob úhrady nákladů spojených s tímto výkonem. Tato smlouva nesmí být v rozporu s právními předpisy, musí být v souladu s veřejným zájmem a nesnižovat důvěryhodnost veřejné správy. Musí být vyhotovena a uzavřena písemně. (Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017), (Koudelka, 2007)

Do činností, které orgány obce vykonávají v rámci přenesené působnosti, můžeme zahrnout:

- Vydávání nařízení obce
- Projednávání přestupků
- Rozhodování o místních a účelových komunikacích
- Výkon činnosti vodoprávního úřadu, správa drobných toků, výkon činnosti povodňového orgánu
- Působení jako orgán ochrany přírody, ovzduší atd.

Orgány obce s pověřeným obecním úřadem jsou oprávněny vykonávat činnosti:

- Rozhodovat v prvním stupni ve správním řízení o právech, chráněných zájmech či povinnostech osob, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak
- Rozhodují o poskytnutí peněžité či věcné dávky, půjčky
- Zajišťují organizačně a personálně volby do Parlamentu České republiky, do Evropského parlamentu, dále komunální volby do zastupitelstev krajů i obcí
- Působí jako orgán ochrany půdního fondu, přírody, vod atd.

Orgány obce s rozšířenou působností jsou oprávněny vykonávat činnosti:

- Vydávat řidičské průkazy, občanské průkazy, cestovní pasy

- Vedení registru obyvatel
- Činnost živnostenského úřadu
- Vedení registru motorových vozidel
- Působí jako silniční správní úřad pro silnice II. A III. Třídy
- Chrání kulturní památky
- Zajišťují sociálně právní ochranu dětí a rozhodují o poskytnutí dávek
- Spravují nakládání s odpady, vedou evidenci odpadů
- Vykonávají státní správu lesů, jsou vodoprávním úřadem, vydávají povolení o vodních stavbách
- Vykonávají další činnosti v souvislosti s ochranou přírody, zemědělského půdního fondu, ovzduší, vod

(Brůna et al., 2005)

5.3 Financování výkonu přenesené působnosti

Jelikož je výkon přenesené působnosti pro obec povinností, kterou vykonává nad rámec svých záležitostí a na které má prvotní zájem stát, a nikoliv obec jako právnická osoba, musí ze zákona stát přispívat obcím na náklady spojené s výkonem těchto činností finanční částku. Je logické, že pokud je hlavním iniciátorem výkonu přenesené působnosti obcemi stát, který v podstatě nařizuje obcím povinnost vykonávat určité činnosti nad rámec jejich záležitostí, měl by stát také financovat tento výkon ze státního rozpočtu. Skutečnost je taková, že stát na náklady spojené s výkonem přenesené působnosti pouze přispívá a mnohdy tento příspěvek nepokrývá plnou výši nákladů, které má obec spojené s výkonem přenesené působnosti, proto musí obce často sáhnout do svých vlastních rozpočtů a financovat přenesenou působnost z vlastních zdrojů pro výkon samosprávy.

5.3.1 Příspěvek obcím na výkon státní správy

Obce mají na základě zákona o obcích zaručený příspěvek na výkon přenesené působnosti. § 62 zákona o obcích říká, že „*Obce obdrží ze státního rozpočtu příspěvek na plnění úkolů v přenesené působnosti.*“ Konkrétní výše příspěvku je určena vždy v zákoně o státním rozpočtu pro příslušný rok. Zákon č. 355/2019 Sb. stanovuje výši

celkového příspěvku obcím na výkon státní správy pro rok 2020 na 9828964200 Kč, s výjimkou hlavního města Prahy. Zákon ve svých přílohách rovněž uvádí metodický postup pro přidělování konkrétních příspěvků pro konkrétní obce na základě stanovených kritérií, uvádí a popisuje jednotlivé činnosti v rámci výkonu přenesené působnosti a stanovuje příslušné příspěvky. Výše příspěvku může být stanovena na základě rozsahu přenesené působnosti, dále je přihlíženo k počtu obyvatel správního obvodu či poměru velikosti správního centra a správního obvodu u obcí s rozšířenou působností. Příspěvek může mít také podobu účelové dotace, která má sloužit k uhrazení nákladů spojených např. s volbami, ať už komunálními, krajskými či parlamentními. (Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017), (Koudelka, 2007), (Ministerstvo vnitra, 2019)

Výše příspěvku však není dostačující na plnou úhradu nákladů na výkon přenesené působnosti. Zákon nekonkretizuje procento či poměrnou část která má být přidělena té které obci ve srovnání s jinou obcí na stejné úrovni (s podobnými parametry). Uhrazuje se pouze část nákladů, zejména je příspěvek určen na úhradu provozních a mzdových nákladů spojených se zaměstnanci, kteří vykonávají agendy přenesené působnosti. Vedle tohoto státního příspěvku obce inkasují taktéž finance za výkon činností a agend státní správy, a to zejména příjmy z pokut a správní poplatky. S tímto finančním příjmem zákon počítá a částečně jej zmiňuje zákon č. 250/2000 Sb., který hovoří v § 9 zjednodušeně o financování výkonu státní správy z rozpočtu obce. (Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017), (Koudelka, 2007)

Ministerstvo vnitra, jakožto koordinátor státní správy přenesené na orgány územní samosprávy, má na starost rozdělení a zveřejnění příspěvků na každý rok. Kromě zveřejnění v zákoně o státním rozpočtu jsou příspěvky obcím také zveřejňovány na webových stránkách ministerstva vnitra. Pro snazší orientaci v příspěvcích byla vytvořena Příručka pro obce, novinkou roku 2019 je také vytvoření webové aplikace k příspěvku na přenesenou působnost, která přehledně a graficky zobrazuje výši příspěvku pro jednotlivé obce. (Ministerstvo vnitra, 2019)

6 Orgány obce a jejich činnost v rámci samostatné působnosti

Zákon o obcích vymezuje pojem samostatná působnost jako právní zkratku pro spravování záležitostí obce. Obce, jakožto právnické osoby a veřejnoprávní korporace, vykonávají vedle přenesené státní správy samozřejmě také správu svých vlastních záležitostí. Pojem samostatná působnost je vymezen v zákoně o obcích, § 35, který ji popisuje jako správu těch záležitostí, které jsou v zájmu obce nebo jejích občanů a které zákon nesvěřil do působnosti krajů, jakožto vyšších územně samosprávných celků, nebo o kterých zákon výslovně nestanoví, že spadají do přenesené působnosti. Zákon uvádí příkladný okruh záležitostí a činností, které obce vykonávají v rámci své samostatné působnosti. (Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017)

6.1 Účel samostatné působnosti

Samostatná působnost je zakotvena v Ústavě a zakládá obcím právo na spravování svých vlastních záležitostí čili právo na samosprávu. Toto právo je důležité z hlediska hierarchického postavení nejen obcí, ale i vyšších územně samosprávných celků ve veřejné správě, z hlediska decentralizace státní moci a správy a přiblížení veřejné správy občanům na místní úrovni, protože i když hovoříme o samostatné působnosti a samosprávě obcí, činnosti, které v rámci této působnosti obec vykonává, musí být stejně jako v případě přenesené působnosti v souladu se zájmy občanů a společenského života.

Za popis smyslu či poslání samostatné působnosti můžeme považovat § 35 odst. 2 zákona o obcích, který hovoří o tom, že obec má v rámci své samostatné působnosti pečovat o vytváření podmínek k uspokojování potřeb svých občanů, vytvářet podmínky pro rozvoj sociální péče, zasloužit se o rozvoj péče a ochrany o zdraví, bydlení, uspokojovat potřebu dopravy, vzdělání, zajišťovat dostupnost informací i celkový kulturní rozvoj a to vše v souladu s místními zvyky a předpoklady a za ochrany veřejného pořádku. (Kopecký, 2010)

6.2 Činnosti obce v rámci samostatné působnosti

Zákon o obcích uvádí věcné vymezení činností v rámci samostatné působnosti, které obce mohou vykonávat. V § 35 odst. 2 se odkazuje ohledně těchto činností na § 84, 85 a 102, ve kterých hovoří o pravomocích zastupitelstva a rady. Vymezit ty činnosti,

které mohou obce vykonávat v rámci samostatné působnosti, znamená určit obsah práva samosprávného územního celku, tedy v tomto případě obce, na vlastní samosprávu. (Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017)

U vymezení pravomoci obcí v rámci samostatné působnosti je důležité zmínit, jakým způsobem je určován rozsah těchto pravomocí a jaké jsou podmínky pro to, aby mohla být ta která konkrétní činnost zahrnuta do samosprávy konkrétní obce. Obecně zákon vychází z pravidla subsidiarity, která spočívá v tom, že veřejné záležitosti by měly být spravovány na obecní úrovni, pokud se nejedná o záležitosti, které přesahují svou důležitostí či rozsahem obecní úroveň a obecní zájem, ať už ve smyslu regionálním, společenském atd., jednoduše řečeno pokud se nejedná o záležitosti, které jsou významné na větším území než obecním a proto je zákon svěřuje do působnosti vyšších územně samosprávných celků, či v případě celostátního významu dokonce do rukou orgánů státu. Tento princip, zakládající se na myšlence, že veškeré záležitosti místního charakteru by měly být vykonávány orgány místní samosprávy územního společenství, do značné míry také předurčuje, jaké činnosti budou v rámci samosprávy vykonávány.

Dle zákona o obcích lze do samostatné působnosti obce zařadit tyto činnosti a záležitosti:

- Hospodaření obce
- Zřizování právnických osob a organizačních složek
- Rozpočet obce a závěrečný účet obce
- Zřizování peněžních fondů obce
- Vydávání obecně závazných vyhlášek
- Personální a materiální zabezpečení městského úřadu, jeho řízení a organizace
- Vyhlášení místního referenda
- Zřizování místní policie
- Ukládání pokut za správní delikty
- Program rozvoje území obce
- Schvalování územního a regulačního plánu

- Spolupráce s jinými obcemi

Dále na základě zvláštních zákonů obce vykonávají tyto činnosti:

- Vybírání a správa místních poplatků
- Výkon finanční kontroly
- Zajištění požární ochrany a zřizování sboru dobrovolných hasičů
- Zřizování a správa školských a vzdělávacích zařízení (předškolních zařízení, základních škol, základních uměleckých škol)
- Zajišťování připravenosti obce na mimořádné události, podílení se na ochraně obyvatelstva, na záchranných a likvidačních pracích, ochrana veřejného zdraví
- Zřizování zdravotnických zařízení

(Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017), (Brůna et al., 2005)

Důležité je věnovat pozornost vydávání obecně závazných vyhlášek obce. § 10 zákona o obcích říká, že obec může v samostatné působnosti ukládat povinnosti formou obecně závazné vyhlášky, tato pravomoc obcí vyplývá z čl. 104 odst. 3 Ústavy. Důležitý je fakt, že k vydávání obecně závazných vyhlášek zastupitelstvo obce nepotřebuje být zmocněno. V této právní úpravě můžeme spatřovat rozdíl oproti vydávání nařízení obce, které se řídí čl. 79 odst. 3, který stanoví, že orgány územní samosprávy, ministerstva a jiné správní úřady mohou vydávat právní předpisy dle zákona a v mezích zákona pouze jsou-li k tomu zmocněny. Obecně závazná vyhláška nemá charakter prováděcího předpisu, neprovádí zákon, ale stanovuje nová, obecně závazná pravidla chování, která dosud nejsou dána zákonem, a to pouze pro území samosprávného celku. (Kopecký, 2010)

Prostřednictvím vyhlášky může obec, dle zákona o obcích, § 10, ukládat povinnosti k zabezpečení veřejného pořádku, ochraně bezpečnosti či zdraví nebo majetku, zejména stanovit které takové činnosti lze vykonávat na určených místech a v určeném čase, či na některých místech takové činnosti zakázat. Dále může omezovat pořádání a průběh sportovních, kulturních podniků, diskoték aj. pro zajištění veřejného pořádku, či může pomocí vyhlášky ukládat povinnosti týkající se ochrany životního prostředí, zajištění čistoty ulic, ochrany veřejné zeleně a veřejných prostranství na území

obce. Podmínkou pro právní platnost obecně závazné vyhlášky je její vyhlášení pomocí vyvěšení na úřední desce po dobu 15 dní. Právní předpis nabývá účinnosti patnáctým dnem po dni vyhlášení. (Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017)

6.3 Financování výkonu samostatné působnosti obcí

Na rozdíl od přenesené působnosti, která je obcím, resp. jejich orgánům uložena ze zákona jako povinnost a je tedy dotována státem, samostatná působnost a samospráva obce je plně v režii orgánů obce (zastupitelstva a rady) a proto je výkon činností samosprávy financován z vlastních zdrojů obce, tedy z obecního rozpočtu. Příjmy do obecního rozpočtu mohou být různého druhu, kromě příspěvků a dotací od státu či Evropské unie, o které může v určitých případech obec žádat i v rámci samostatné působnosti, se jedná zejména o daňové příjmy, kapitálové příjmy (z prodeje vlastního majetku, z nájmu vlastních prostorů či objektů nebo z jiných právních vztahů) a další.

Jak je již zmíněno výše, příspěvek na správu agend v přenesené působnosti je často nedostatečný a nepokryje plnou výši nákladů na výkon přenesené státní správy. Obce tedy musí v takových případech sáhnout do svých vlastních finančních zdrojů, tedy vlastního rozpočtu, určených primárně na financování vlastních záležitostí, týkajících se samosprávy a samostatné působnosti, jelikož výkon přenesené působnosti nemohou ze zákona odmítnout. Navíc jsou obě působnosti propojeny a mají primárně sloužit občanům a společnosti, jedná se o dynamický systém plný změn, kde je nutná určitá míra spolupráce. (Koudelka, 2007), (Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017)

7 Dozor a kontrola výkonu veřejné správy obcemi

Každý stát, který ve svých zákonech zakotvuje občanská a lidská práva obecně, a který vkládá pravomoc spravovat veřejné záležitosti a ovlivňovat život občanů státu do rukou územně samosprávných celků, by měl disponovat také prostředky, které mohou eventuelně zabránit překročení pravomocí orgánů územně samosprávných celků ve smyslu ochrany práv občanů jako fyzických osob, či právnických osob, a obecně by měl být schopný omezovat a ovlivňovat svévoli orgánů územní samosprávy v nutných případech. Zároveň je nutné, aby stát prostřednictvím svých orgánů dozoroval nad dodržováním platných právních předpisů při výkonu přenesené i samostatné působnosti obce, a v případě, že odhalí porušení zákona, zasáhnul. Zákon proto stanoví pravidla pro dozor a kontrolu nad činností obce v rámci obou působností.

7.1 Dozor

Obecně je dozor nad činností obce upraven v obecním zřízení, konkrétně hlava VI, § 123 až § 128. Cílem a smyslem dozoru nad výkonem přenesené i samostatné působností vykonávané obcemi je zjistit, zda jsou všechny činnosti a záležitosti vykonávány obecními orgány v souladu s platnými zákony a jinými právními předpisy (u samostatné působnosti), či zda orgány obce dodržují při výkonu nařízení vlády a směrnice ústředních správních úřadů (u přenesené působnosti). Dozor nad činností územně samosprávných celků slouží zjednodušeně k zajištění zákonnosti a je vykonáván ve veřejném zájmu. Slouží k ochraně objektivního práva a v zákonem stanovených případech také k zajištění hospodárnosti a účelnosti aktů dozorovaných subjektů. Pokud je zjištěno porušení či nesoulad se zákonem, je to jediná situace, kdy je dozorčí orgán oprávněn zasáhnout. Uplatnění dozorového zásahu se tedy týká výhradně případů, kdy dojde k rozporu opatření obce (územní samosprávy) s právním řádem, nebo pokud dojde při procesu jeho přijetí k porušení právních předpisů nebo Ústavy. (Kopecký, 2010), (Koudelka, 2007), (Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017)

Dozor je vykonáván zásadně následně. Není omezen lhůtou, v zásadě platí, že je možné provádět dozorčí opatření vůči platným aktům. Dozorčím orgánem pro obce v České republice je Ministerstvo vnitra, které vykonává dozor ex offo a jehož dozorčí pravomoci jsou rozdělovány podle toho, zda se týkají samostatné či přenesené působnosti

obce. Pokud je zjištěna nezákonnost při výkonu samostatné působnosti, dozorčímu orgánu nenáleží pravomoc vydané akty přímo rušit, může však vyzvat obec ke zjednání nápravy, za zákonem daných podmínek pozastavit účinnost takových právních aktů nebo navrhnout řízení u Ústavního soudu (v případě obecně závazných vyhlášek a nařízení), nebo v případě jiných aktů v samostatné působnosti iniciovat jejich zrušení u správního soudnictví. V případě dozoru nad přenesenou působností mohou dozorčí orgány dokonce rušit vadná nařízení. Dozorčí činnosti dle ustanovení v zákoně o obcích se nevztahuje na úkony obcí vydané podle správního řádu, podle zákona o správě daní a poplatků. (Kopecký, 2010), (Koudelka, 2007)

Do 1. 7. 2006 vykonávaly dozor nad samostatnou působností obcí také krajské úřady jako svou přenesenou působnost. Tato činnost byla často kritizována jako zásah jednoho samosprávného celku do samosprávy druhého celku, ačkoliv byla nedůvodná, jelikož výkon tohoto dozoru prováděly krajské úřady jako zastoupené orgány státu a musely se tak plně řídit pravidly, která stát stanovil. V roce 2006 došlo k úplnému přenesení dozoru na Ministerstvo vnitra, avšak tento krok je kritizován z hlediska porušení zásady subsidiarity ve veřejné správě. (Kopecký, 2010), (Koudelka, 2007)

7.1.1 Dozor nad samostatnou působností obce

Dozor nad samostatnou působností obcí vykonává Ministerstvo vnitra, nikoliv jako preventivní, ale jako následný, represivní dozor. Je zaměřen na ochranu zákonnosti vydaných právních aktů. Při dozoru nad zákonností vydaných obecně závazných vyhlášek se Ministerstvo vnitra při svých postupech částečně odlišuje od postupů při dozoru nad jinými právními akty v rámci samostatné působnosti. Při vydávání obecně závazné vyhlášky musí obec neprodleně po dni vyhlášení zaslat vyhlášku Ministerstvu vnitra. Zjistí-li Ministerstvo vnitra, že obecně závazná vyhláška vydaná obcí je v rozporu se zákonem, je obec vyzvána k nápravě, nezjedná-li ve stanovené lhůtě (zákonem) nápravu, rozhodne Ministerstvo vnitra o pozastavení účinnosti takové vyhlášky a stanoví obci lhůtu na nápravu. V případě, že dozorčí orgán zjistí, že je obecně závazná vyhláška v rozporu s lidskými právy nebo základními svobodami, může pozastavit její účinnost okamžitě, bez předchozí výzvy obce pro zjednání nápravy. Nezjedná-li obec nápravu, může Ministerstvo vnitra podat dle zákonem stanovených podmínek návrh na její zrušení k Ústavnímu soudu. Důležité je také zmínit postavení obce v takovém případě, kdy dozorčí orgán pozastaví účinnost obecně závazné vyhlášky. Proti takovému opatření obec

může podat tzv. rozklad (§ 123 odst. 3 OZř, § 152 SpŘ.), což je tzv. mimořádný opravný prostředek. (Kopecký, 2010), (Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017)

Co se týče jiných právních aktů než obecně závazných vyhlášek, jako jsou usnesení, rozhodnutí a další opatření orgánů obce, při zjištění nesouladu se zákony a jinými právními předpisy vyzve dozorčí orgán obec také ke zjednání nápravy, pokud v zákonem stanovené lhůtě obec nápravu nezjedná, Ministerstvo vnitra pozastaví výkon takového opatření. Dojde-li ke zjevnému porušení lidských práv a svobod, může být výkon pozastaven okamžitě, bez předchozí výzvy. Pokud nedojde k nápravě, může opět Ministerstvo vnitra do 30 dnů od právní moci rozhodnutí o pozastavení podat návrh ke krajskému soudu ve věcech správního soudnictví, aby bylo takové opatření zrušeno. (Kopecký, 2010), (Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017)

7.1.2 Dozor nad přenesenou působností obce

Tento typ dozoru je hierarchicky strukturovaný správní dozor, který má za cíl zajistit jednotnou a řádnou náplň státní správy. Je organizován tak, že dozor vykonává vždy výše postavený orgán státní správy nad nižším, to znamená, že dozor nad agendami v přenesené působnosti, jako jsou vydávání nařízení, jejich obsah, usnesení, rozhodnutí obce a jiné úkony v přenesené působnosti, vykonává krajský úřad jako součást své přenesené působnosti. Jeho kompetencí tedy není nijak zasahovat či dozorovat nad samosprávou obce, dozoruje pouze nad výkonem přenesené státní správy. (Kopecký, 2010)

Při dozoru nad přenesenou působností se orgány neomezují pouze na zásadu zákonnosti, ale pojetí dozoru je širší, kdy se zkoumá například soulad s interními akty vlády a ministerstev. Co se týče konkrétních postupů při výkonu dozorčích opatření, jsou vesměs podobná, jako u samostatné působnosti. Při vydávání nařízení zašle obec nařízení neprodleně po dni jeho vyhlášení krajskému úřadu. Pokud krajský úřad zjistí, že nařízení obce odporuje zákonu nebo jinému právnímu předpisu, vyzve následně obec ke zjednání nápravy. Pokud k tomuto nedojde, pozastaví krajský úřad účinnost takového nařízení a stanoví novou, přiměřenou lhůtu na zjednání nápravy. Pokud ani poté nedojde k napravení, podá ředitel krajského úřadu (za zákonem stanovených podmínek) Ústavnímu soudu návrh na zrušení. Pokud je zjištěno, že usnesení, rozhodnutí či jiný právní akt v přenesené působnosti (kromě nařízení) odporuje zákonu, usnesení vlády, směrnici ústředního správního úřadu nebo opatření, které přijal krajský úřad při kontrole,

bude obec opět vyzvána k nápravě. Pokud tak neučiní v zákonem dané lhůtě, krajský úřad takové opatření zruší. (Kopecký, 2010), (Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017)

7.2 Kontrola činnosti orgánů obce

Smyslem a cílem kontrolní činnosti je zjistit, zda orgány obce při výkonu samostatné působnosti dodržují zákona a jiné právní předpisy, při výkonu přenesené působnosti pak také nařízení vlády či směrnice ústředních správních úřadů. Zároveň také slouží ke zjištění, zda jsou dodržovány opatření přijatá právě na základě kontroly přenesené působnosti.

Právní úprava kontroly působnosti obce je upravena v hlavě VII zákona o obcích. To, jakým způsobem má být činnost obcí kontrolována, je popsáno v zákoně č. 255/2012 Sb. O kontrole (kontrolní řád). Další zákony, které taktéž upravují kontrolu činností obcí, jsou zákon č. 420/2004 Sb. O přezkoumávání hospodaření územně samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí a dále zákon č. 320/2001 Sb. O finanční kontrole ve veřejné správě (o finanční kontrole). (Koudelka, 2007), (Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017)

Dle § 129 zákona o obcích je kontrolním orgánem pro výkon samostatné působnosti obce Ministerstvo vnitra a kontrolním orgánem pro přenesenou působnost orgánů obce je příslušný krajský úřad. Při kontrole samostatné působnosti obce má kontrolovaná obec právo požadovat po kontrolujícím, aby doporučil, jaká opatření mají být přijata ke zjednání nápravy. Tato doporučení mají být uvedena v protokolu o kontrole, který musí obsahovat náležitosti podle § 12 kontrolního řádu. (Koudelka, 2007), (Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017)

Při kontrole výkonu samostatné působnosti nemá kontrolující pravomoc nařizovat opatření vedoucí k odstranění nebo prevenci chyb či nedostatků, na rozdíl od kontroly přenesené působnosti, kdy mu tato pravomoc náleží. Při kontrole činností v rámci samostatné působnosti je třeba pamatovat na princip práva na samosprávu a zásahu státu do tohoto práva pouze v zákonem odůvodněných případech, které je zakotveno v Ústavě, a jež náleží obcím jakožto územně samosprávným celkům. Obec musí být s výsledkem kontroly seznáma prostřednictvím kontrolního protokolu, proti kterému lze podat námitku. Zároveň starosta obce nebo jiný pověřený zástupce je povinen seznámit zastupitelstvo s výsledky kontroly, ale také předložit návrhy na možná opatření vedoucí k nápravě zjištěných skutečností. Povinností obce je též zveřejnit na úřední desce zápis

z jednání zastupitelstva týkající se výsledků kontroly a taktéž návrhy na opatření k nápravě nedostatků. Obec je taktéž povinna informovat kontrolní orgán kterým je Ministerstvo vnitra. (Koudelka, 2007), (Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017)

V oblasti kontroly přenesené působnosti vykonávané obcemi platí, že obec, která podléhá kontrole, resp. příslušný obecní úřad (či úřad městské části nebo městského obvodu), je zastoupena pro jednání ve věcech kontroly tajemníkem městského úřadu (na základě § 129b zákona o obcích), v případech, kdy funkce tajemníka není zřízena, plní tyto úkoly starosta. Zákon o obcích dále v odst. 2 § 129b uvádí, že tajemník nebo starosta jsou povinni zajistit nápravu nedostatků, které byly odhaleny při kontrole. Kontrolující je tedy oprávněn, na rozdíl od samostatné působnosti, podle kontrolního řádu nařídít obci výkon příslušných opatření k odstranění nedostatků. V samostatné působnosti sice může kontrolující požadovat po obci, aby zjednala nápravu, nicméně neexistují účinné právní nástroje, které by mohly být použity proti obci v případě, že nedostatky neodstraní. Nedostatky a opatření, která mají být přijata k jejich nápravě, musí být uvedeny v protokolu o kontrole. (Koudelka, 2007), (Kopecký, Průcha, Havlan, & Janeček, 2017)

8 Metodika

Aby bylo dosaženo výše zmíněných cílů práce, týkajících se obce Lišov a výkonu samostatné a přenesené působnosti orgánů této obce, po konzultaci s tajemníkem a starostou Městského úřadu Lišov se práce zaměřuje na analýzu vybraných hlavních příjmů a výdajů obou druhů působností obce a dalšími ekonomicko-právními aspekty spojenými s tímto výkonem. V praktické části jsou nejprve prozkoumány, popsány a shrnuty orgány obce Lišov a zmíněny záležitosti, kterými se orgány zabývají v praxi. K získání těchto informací došlo na webových stránkách města Lišov www.lisov.cz, dále z interních zdrojů Městského úřadu Lišov (dále jen MěÚ), které na žádost poskytlí pracovníci MěÚ Lišov, zejména pan tajemník, pan starosta a zaměstnanci ekonomického oddělení.

Nejprve jsou prozkoumány činnosti a záležitosti vykonávané obcí Lišov v přenesené působnosti, hlavní příjmy, výdaje, počty zaměstnanců a jejich zaměření, výše příspěvku na výkon státní správy aj. Tyto údaje jsou porovnány s údaji předešlých let a je znázorněn jejich vývoj. Informace o těchto záležitostech jsou získány z webu města Lišov, konkrétně z rozpočtů a účetních výkazů dostupných online, dále z webu Ministerstva vnitra. Cílem je zjistit, jak nákladné je pro obec vykonávat přeneseně státní správu, případně jaké jsou další okolnosti týkající se tohoto výkonu, dále porovnání, jak se financování a nákladovost přenesené působnosti změnilo v průběhu let a zda musí obec při výkonu přenesené působnosti čerpat finance z vlastního rozpočtu či nikoliv. Dalším cílem je odhalit případné nedostatky výkonu přenesené působnosti, jako například zvyšující se provozní či mzdová nákladovost, ať už z hlediska obce, nebo státu.

Dále jsou prozkoumány činnosti a záležitosti spravované v samostatné působnosti obce Lišov, kdy práce zkoumá a popisuje shodné či podobné aspekty jako u přenesené působnosti, tzn. majoritní příjmy ze samostatné působnosti, výdaje, počty zaměstnanců a jejich zaměření atd. Tyto informace jsou opět získány z webových stránek města Lišov, od pracovníků MěÚ Lišov nebo z webových stránek Ministerstva vnitra. Cílem je zjistit jak nákladný nebo naopak přínosný je pro obec výkon samostatné působnosti, jak se mění financování a výkon samostatné působnosti v letech, zda rostou náklady či nikoliv, jak se mění rozpočet obce apod. Dalším cílem je odhalit případné nedostatky při výkonu samostatné působnosti a navrhnout případná opatření vedoucí ke zlepšení současného stavu po konzultaci s MěÚ Lišov. Dílčí závěry bakalářské práce budou shrnuty v závěru.

Pro účely zpracování informací, lepší orientace a přehledu o zkoumané problematice byl využit také online informační program Ministerstva financí MONITOR, který poskytuje informace o územně samosprávných celcích (ÚSC) a jejich hospodaření, zobrazuje vybrané účetní informace o ÚSC.

Na základě veřejné dostupnosti dokumentů na webových stránkách města Lišov, zejména závěrečných účtů a rozpočtů města, bylo zvoleno pro výzkum období 2010-2019. Údaje o reálných příjmech a výdajích roku 2019 nejsou dostupné z důvodu, že v době zpracování bakalářské práce ještě nebyl vyhotoven ani schválen závěrečný účet města za rok 2019. Proto jsou použity očekávané údaje ze schváleného rozpočtu města Lišov na rok 2019, dostupného na webových stránkách města Lišov www.lisov.cz. U těch údajů, kde to bude možné, bude uvedena reálná informace i za rok 2019 (např. u příspěvku na přenesenou působnost).

9 Praktická část

9.1 Charakteristika obce Lišov

Město Lišov je obec v Jihočeském kraji, ležící v okrese a ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Českých Budějovic, od kterých je Lišov vzdálen severovýchodně deset kilometrů vzdušnou čarou. První písemná zmínka o obci je z roku 1334. Město se nachází na okraji Třeboňské pánve, na tzv. Lišovském práhu, v nadmořské výšce 500 m. n. m. Celková katastrální výměra obce je 9355 ha a řadí se tak mezi největší obce správního obvodu Obce s rozšířenou působností České Budějovice. (“Historie města Lišov”, 2020)

K 1. 1. 2020 má obec 3215 obyvatel a místní části, které jsou Červený Újezdec, Hrutov, Hůrky, Kolný, Levín, Lhotice, Miletín, Slověnice, Velechvín a Vlkovice, mají evidovaných 1149 obyvatel, celkem tedy ve správním obvodu Lišova žije 4359 obyvatel. (“Historie města Lišov”, 2020)

Město Lišov je podle zákona obcí s pověřeným obecním úřadem, je mu svěřen výkon státní správy na úseku stavebním, matričním a sociálním. V Lišově najdeme pobočku České pošty, knihovnu, mateřskou, základní a speciální školu, dále odborné učiliště a několik sportovišť. Navštívit zde můžeme také nově zrekonstruované kino, kulturní dům či muzeum. V obci se také nachází praktický lékař a dům s pečovatelskou službou. (“Povinně zveřejňované informace”, 2020)

Zajímavostí je, že město Lišov spolupracuje se dvěma partnerskými obcemi v zahraničí, a sice s Italským městem Varmo a dále se Švýcarským Schuepfenem. Obě města mají zhruba stejný počet obyvatel, jako Lišov.

9.2 Orgány obce Lišov a jejich působnost v praxi

Mezi orgány města Lišov patří zastupitelstvo města, rada města, starosta a městský (obecní) úřad. Zastupitelstvo má 21 členů, kteří jsou voleni z řad občanů. Rada města Lišov má 7 členů, kteří jsou voleni z řad zastupitelů. Obec mimo jiné zřizuje zvláštní orgány zastupitelstva obce, a sice finanční a kontrolní výbor, dále má Lišov zřízené orgány rady města, a sice: komisi pro školství, kulturu a cestovní ruch, komisi výstavby, komisi Lišovského zpravodaje, komisi pro zajištění činnosti muzea. Dále má

město Lišov jeden zvláštní orgán, kterým je komise pro projednávání přestupků města Lišov. (“Povinně zveřejňované informace”, 2020)

Městský úřad obce Lišov je tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem Městského úřadu a zaměstnanci města zařazenými do Městského úřadu. Dále jsou na Městském úřadě zřízeny radou města následující odbory, v jejich čele vždy stojí vedoucí odboru, jmenovaný radou města:

1. Odbor vnitřních věcí

Který je tvořen a zabývá se: sekretariátem starosty města a tajemníka MěÚ, podatelnu, pokladnu, úsekem matriky a evidence obyvatel, úsekem sociálních věcí, úsekem kultury, městskou knihovnou, Muzeem F. M. Čapka, Kinem Svět, Lišovským zpravodajem a Kulturním domem.

2. Odbor územního plánování, výstavby a životního prostředí

Který má na starost územní plánování a stavební řízení, záležitosti týkající se životního prostředí.

3. Odbor hospodářské správy a investic

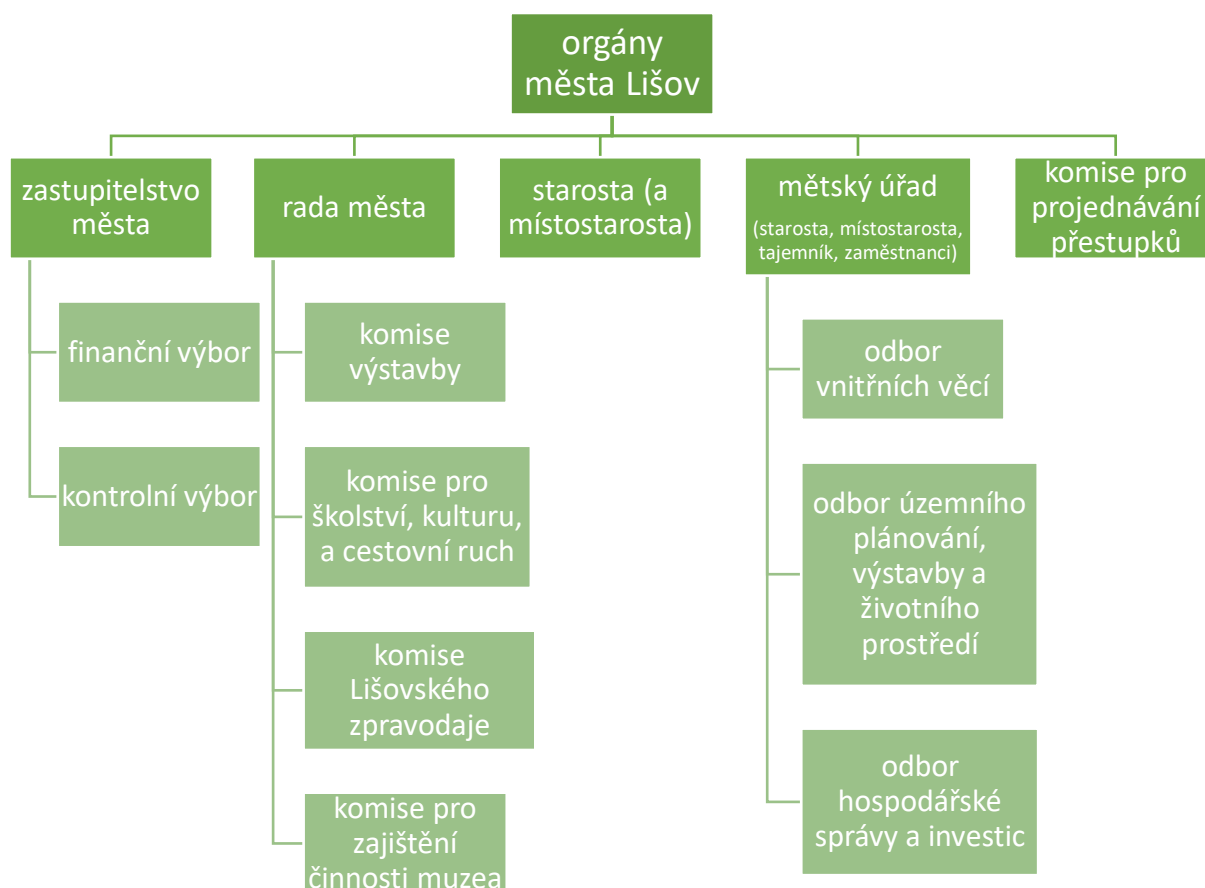
Který zajišťuje správu majetku a investic města a zahrnuje ekonomické oddělení, zajišťující mzdovou účtárnu, rozpočet, správu daní a poplatků.

(“Povinně zveřejňované informace”, 2020)

Pro přehlednost je vytvořena organizační struktura orgánů města Lišov níže.

Schéma 1: Organizační struktura obce Lišov

zdroj: www.lisov.cz, zpracování: vlastní

Rada města Lišov je jeho výkonným orgánem v samostatné působnosti a ze své činnosti se zodpovídá zastupitelstvu města. Je tvořena starostou, místostarostou a pěti radními. Všechna usnesení rady města jsou sdílena na webových stránkách města Lišov a na úřední desce města, ve volebním období 2018-2020 zatím rada města vydala 43 usnesení. Dle zákona č. 128/2000 Sb. O obcích vyplývají radě pravomoci, dle kterých v praxi zabezpečuje např. tyto činnosti:

- Zabezpečuje hospodaření obce podle schváleného rozpočtu a v rozsahu stanoveném zastupitelstvem provádí rozpočtová opatření
- Plní úkoly zakladatele a zřizovatele vůči právnickým osobám či organizačním složkám založeným či zřizovaným zastupitelstvem města Lišov, s výjimkou obecní policie, která v obci není zřízena
- Rozhoduje ve věcech obce jakožto jediný společník obchodní společnosti
- Vydává nařízení obce v přenesené působnosti

- Rozděluje pravomoci na obecním úřadě, zřizuje a ruší odbory obecního úřadu, na návrh tajemníka jmenuje nebo odvolává vedoucí odborů v souladu se zvláštním zákonem
- Podle potřeby zřizuje a ruší komise rady obce, jmenuje a odvolává předsedy a členy komisí
- Stanovuje celkový počet zaměstnanců městského úřadu, organizačních složkách, kontroluje činnost obecního úřadu v samostatné působnosti, schvaluje organizační řád obecního úřadu
- Ukládá pokuty v samostatné působnosti nebo tuto pravomoc může svěřit příslušnému odboru
- Na základě podnětů přezkoumává opatření přijatá obecním úřadem či komisemi v samostatné působnosti
- Rozhoduje o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce
- Stanovuje pravidla pro přijímání petic a stížností

(“Rada města”, 2020)

9.3 Analýza činností v rámci přenesené působnosti

Obec Lišov je tzv. obcí II. typu, tedy obcí s rozšířenou působností. Vykonává mnoho činností a spravuje mnoho agend v přenesené působnosti. Na výkonu přenesené působnosti se dle tajemníka Městského úřadu převážně podílí 10 zaměstnanců Městského úřadu z celkového počtu 22 zaměstnanců. Výčet agend, které město Lišov vykonává v přenesené působnosti byl poskytnut pro účely této práce tajemníkem Městského úřadu Lišov:

- Úsek evidence obyvatel, dle zákona č. 132/2000 Sb.
- Úsek matriky, dle zákona č. 301/2000 Sb.
- Agenda voleb, dle zákona č. 322/2016 Sb.
- Agenda sociální péče, dle zákona č. 108/2006 Sb.
- Agenda stavebního řádu, dle zákona č. 183/2006 Sb.

- Agenda ochrany zemědělského půdního fondu, dle zákona č. 334/1992 Sb.
- Agenda ochrany životního prostředí, dle zákona č. 17/1992 Sb.
- Agenda místních poplatků, dle zákona č. 565/1990 Sb.
- Agenda projednávání přestupků, dle zákona č. 250/2016 Sb.
- Agenda informačních systémů Czech POINT
- Agenda pohřebnictví, dle zákona č. 193/2017 Sb.

Město Lišov je také oprávněno v přenesené působnosti vydávat nařízení obce. Ve sledovaném období let 2010-2019 vydala obec pouze jedno nařízení č.1/2016 Tržní řád.

9.3.1 Příjmy v přenesené působnosti a příspěvek na výkon státní správy obce Lišov

Výše příspěvku na výkon přenesené působnosti obcí se v průběhu let mění, stejně jako se mění jeho skladba a znázornění ve zveřejněných materiálech na webových stránkách Ministerstva vnitra. V níže uvedené tabulce jsou pro přehlednost uvedeny částky v korunách přidělené městu Lišov na přenesený výkon státní správy v období 2010–2019.

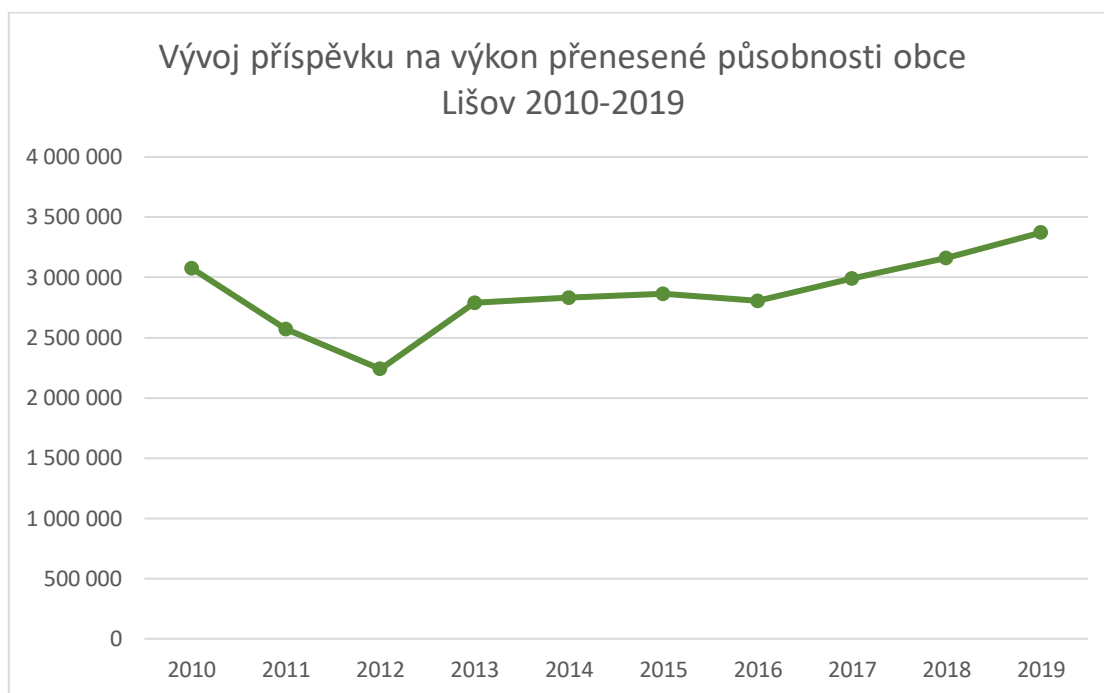
Tabulka 1: Vývoj příspěvku na výkon přenesené působnosti města Lišov 2010-2019

Rok	Základní působnost	Matriční působnost	Stavební působnost	Pověřený obecní úřad	Příspěvek na opatrovnictví	Celkem v Kč (zaokrouhleno)
2010	0	0	0	3 075 394	0	3 075 400
2011	0	0	0	2 572 020	0	2 572 000
2012	0	0	0	2 239 052	0	2 239 100
2013	719 294	547 383	939 266	582 629	0	2 788 600
2014	0	0	0	2 830 200	0	2 830 200
2015	735 448	563 170	966 160	599 492	0	2 864 300
2016	748 220	566 635	972 061	516 904	0	2 803 800
2017	787 691	600 413	1 029 857	543 379	29 000	2 990 300
2018	833 906	634 185	1 087 711	574 851	29 000	3 159 700
2019	902 505	638 556	1 180 048	621 364	29 000	3 371 500

zdroj: www. mvcr.cz, zpracování: vlastní

Pro přehlednost jsou celkové částky znázorněny graficky.

Graf 1: Vývoj příspěvku na výkon přenesené působnosti obce Lišov 2010-2019

zdroj: www.mvcr.cz, zpracování: vlastní

Jak je z výše uvedeného grafu patrné, výše příspěvku se v průběhu let 2010-2019 značně měnila. Nejnižší částka byla obci přidělena v roce 2012, kdy klesla pod 2 500 000 Kč. Od tohoto roku se příspěvek každoročně zvyšuje, až v roce 2018 přesáhl opět hranici 3 000 000 Kč, kterou naposledy přesáhl v roce 2010.

Pro úplnost znázornění vývoje trendu v příspěvku na výkon přenesené působnosti je níže uveden také příspěvek pro obec Lišov na rok 2020, který znázorňuje, dle informací uvedených na stránkách Ministerstva vnitra, nové příspěvky, např. na určení otcovství, na úmrtí, na narozené děti apod. Příspěvky jsou vypláceny během roku na základě počtu jednotlivých konkrétních úkonů (zápis o narození, zápis o úmrtí, sňatky apod). Částky na základě počtu opatrovanců ve správním obvodu obdrží obec k rozhodnému dni. Částka stanovena Ministerstvem vnitra na jednoho opatrovance je 29 000 Kč, město Lišov má v současnosti ve veřejném opatrovnictví 2 opatrovance. U některých jiných úkonů jsou částky za jeden úkon stanoveny za rozhodné období, kterým může být i předešlý kalendářní rok. Konkrétní metodika je uvedena v dokumentu Příspěvek na výkon státní správy na rok 2020 příručka pro obce, který vytvořilo Ministerstvo Vnitra a který je dostupný online na webových stránkách ministerstva vnitra, pro potřeby obcí.

Tabulka 2: příspěvek na výkon přenesené působnosti obce Lišov pro rok 2020

typ příspěvku	Částka v Kč pro rok 2020
Základní působnost	951 504
Matriční působnost	317 330
Stavební působnost	1 242 719
Pověřený obecní úřad	654 762
Příspěvek sňatky	30 360
Příspěvek úmrtí	14 720
Příspěvek na určení otcovství	3 762
Příspěvek na veřejné opatrovnictví	58 000
Příspěvek celkem (zaokrouhleno)	3 273 200

zdroj: www.mvcr.cz, zpracování: vlastní

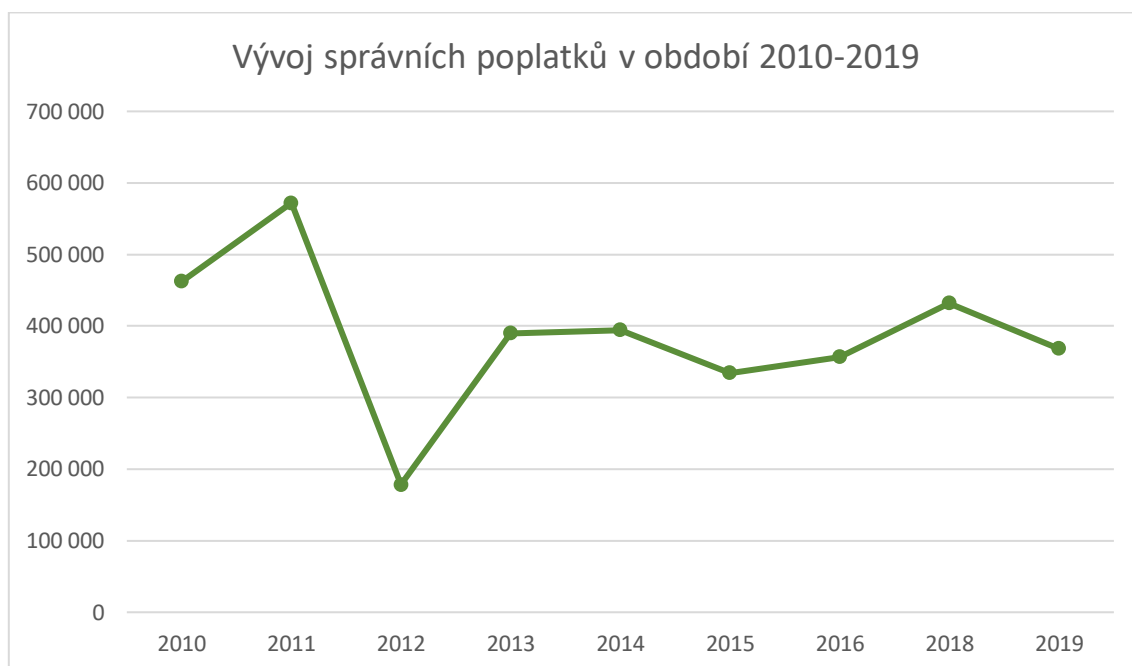
Jak je již zmíněno výše, příjmy v přenesené působnosti obce Lišov tvoří mimo příspěvek na výkon této působnosti také příjmy ze správních poplatků a z pokut. Správní poplatky za správní úkony jsou obcí Lišov vyměřovány a účtovány na základě zákona č. 368/1992 Sb. o správních poplatcích. Jejich struktura a vývoj za období 2010-2019 je znázorněn v následující tabulce. Informace byly čerpány ze závěrečných účtů města Lišov a rozpočtu na rok 2019, z důvodu, že pro rok 2019 dosud není schválený a zveřejněný závěrečný účet, dostupných z www.lisov.cz.

Tabulka 3: Výše správních poplatků a příjmů v přenesené působnosti obce Lišov 2010-2019

Rok	Příjmy ze správních poplatků	Celkové příjmy v přenesené působnosti (příspěvek + příjmy)	Podíl příjmů ze správních poplatků na celkových příjmech
2010	462 550	3 537 950	13,1 %
2011	572 120	3 144 120	18,2 %
2012	178 460	2 417 560	7,4 %
2013	389 960	3 178 560	12,3 %
2014	394 170	3 224 370	12,2 %
2015	334 370	3 198 670	10,5 %
2016	356 740	3 160 540	11,3 %
2017	432 130	3 422 430	12,6 %
2018	368 190	3 527 890	10,4 %
2019	350 000*	3 721 500	9,4 %
CELKEM	3 838 690	32 533 590	11,8 %

Zdroj: www.lisov.cz, zpracování: vlastní

Graf 2: Vývoj správních poplatků obce Lišov v období 2010-2019

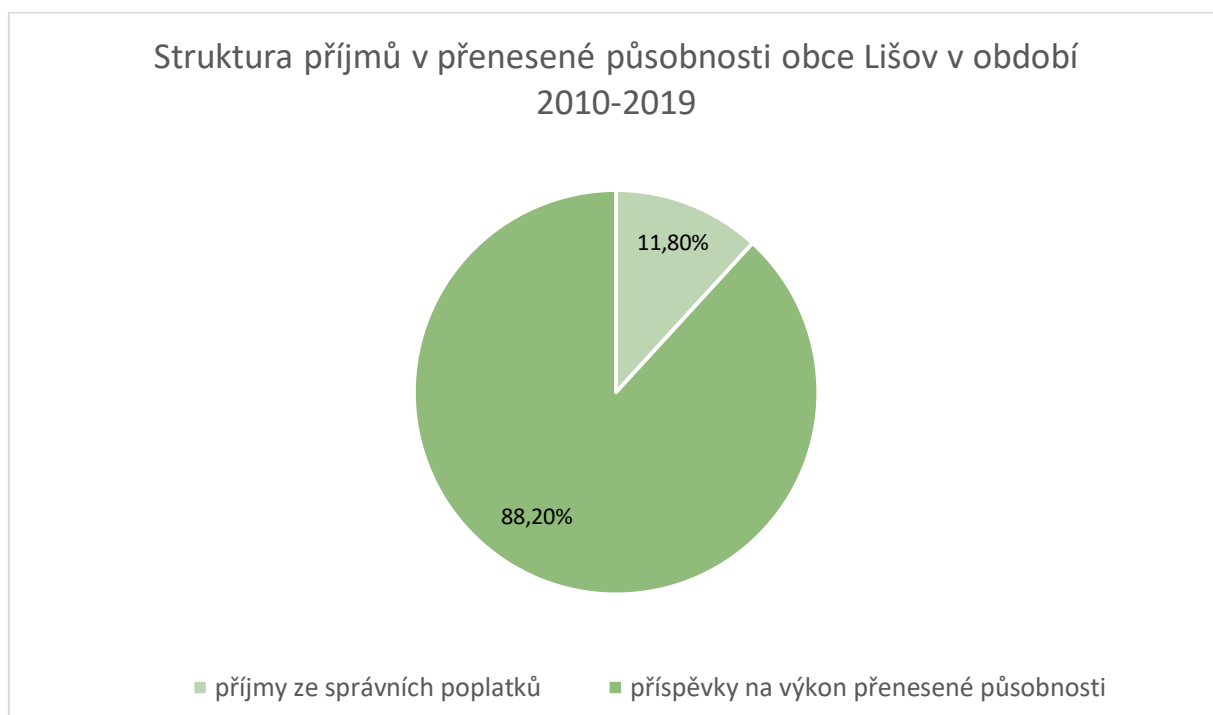

zdroj: www.lisov.cz, zpracování: vlastní

Jak je patrné z výše uvedené tabulky a grafu, podíl správních poplatků na příjmech v přenesené působnosti nepřesáhl v období 2010-2019 hranici 20 %, kdy nejvyšší byl v roce 2011 (18,2 %) a naopak nejnižší v roce 2012 (7,4 %). Z grafu lze vyčíst, že výše správních poplatků se v čase mění a rozdíly mezi jednotlivými roky jsou značné, např. při porovnání let 2011 a 2012, kdy rozdíl výše příjmů ze správních poplatků roku 2012 oproti roku 2011 činil 393 660 Kč.

Příjmy ze správních poplatků tedy tvoří pouze minimální část v rámci příjmů v přenesené působnosti a státní příspěvek obci Lišov na výkon státní správy je hlavním zdrojem příjmů na tento výkon. Bylo zjištěno, že průměrný podíl správních poplatků na příjmech obce v přenesené působnosti je 11,8 %, zbytek, tedy 88,2 % příjmů tvoří suma příspěvků na přenesený výkon státní správy.

Graf 3: struktura příjmů v přenesené působnosti obce Lišov 2010-2019

zdroj: www.lisov.cz, zpracování: vlastní

9.3.2 Výdaje v přenesené působnosti obce Lišov

Do výdajů v přenesené působnosti se dle aktuální příručky pro obce Ministerstva vnitra (dostupné na www.mvcr.cz) řadí zejména mzdové a provozní náklady, k jejichž krytí je určen příspěvek na výkon přenesené působnosti poskytovaný státem. Vzhledem k provázanosti samostatné a přenesené působnosti je obtížné jednoznačně oddělit výdaje podle jejich určení. Zejména mzdové náklady je ze závěrečných účtů města složité rozdělit mezi samostatnou a přenesenou působnost, proto byl požádán tajemník Městského úřadu, aby sdělil pro účely práce informace o výši platových výdajů na zaměstnance vykonávajících statní správu a také provozních výdajů za sledované období. Údaje roku 2019 jsou očekávanými hodnotami a jsou čerpány ze schváleného rozpočtu obce.

Dle informací poskytnutých tajemníkem Městského úřadu Lišov se převážně výkonu přenesené působnosti věnuje 10 úvazků z celkových 22, což je přibližně 45 % z celkového počtu. Získané informace jsou přehledně zpracovány v následující tabulce.

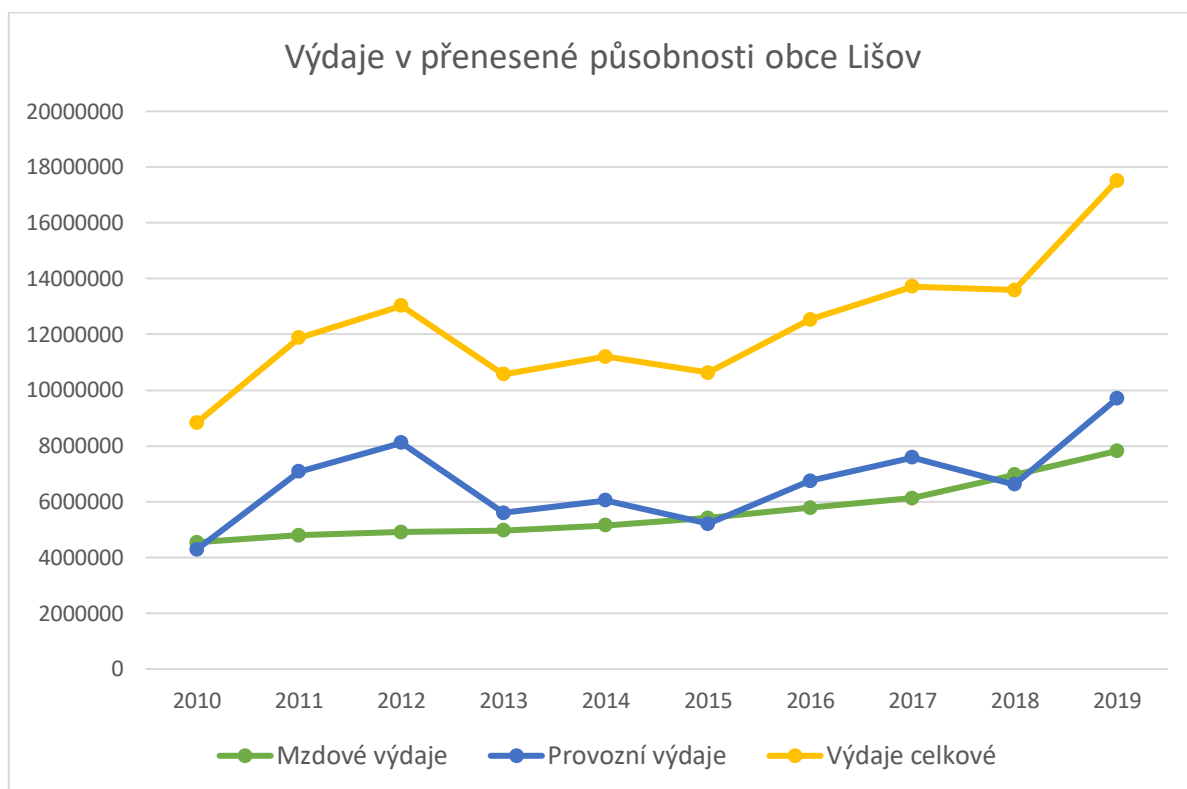
Tabulka 4: Výdaje v přenesené působnosti města Lišov 2010-2019

Rok	Mzdové výdaje	Provozní výdaje	Celkem
2010	4 545 686	4 288 835	8 834 521
2011	4 795 181	7 080 619	11 875 800
2012	4 905 599	8 117 077	13 022 676
2013	4 966 803	5 602 911	10 569 714
2014	5 150 529	6 047 898	11 198 427
2015	5 415 955	5 208 363	10 624 318
2016	5 784 784	6 743 488	12 528 272
2017	6 126 486	7 587 328	13 713 814
2018	6 967 715	6 621 130	13 588 845
2019	7 818 024	9 692 738	17 510 762
Celkem	56 476 762	66 990 387	123 467 149

zdroj: Městský úřad Lišov, zpracování: vlastní

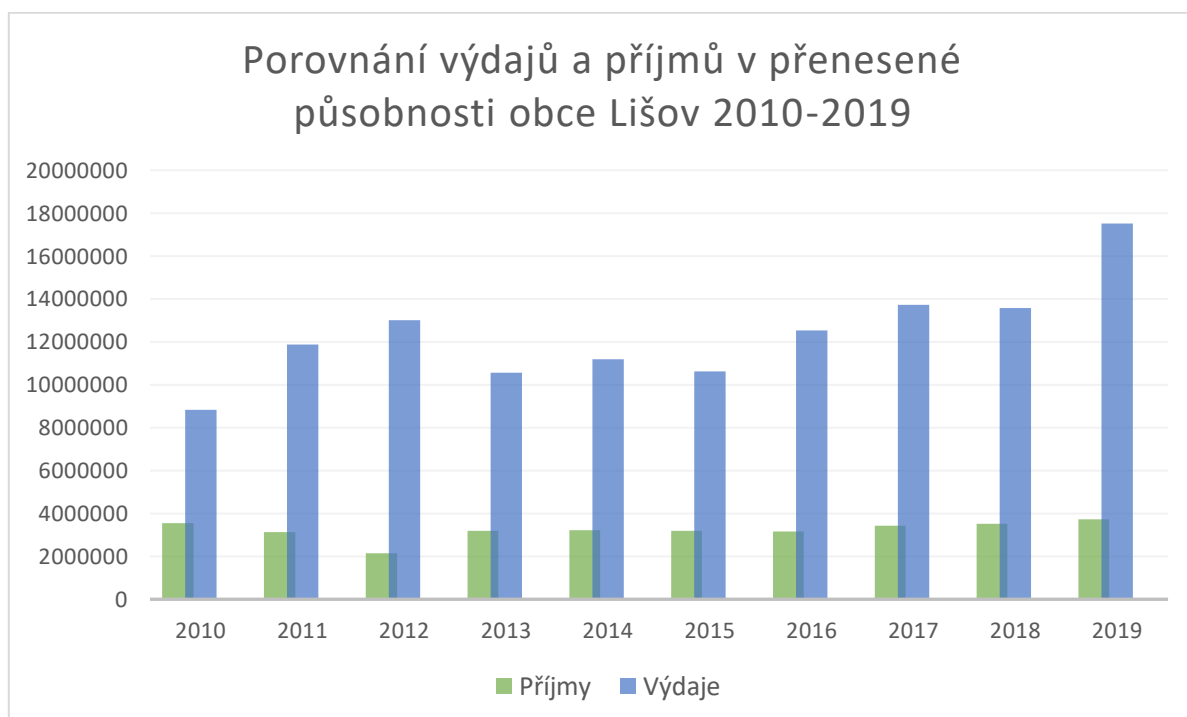
V níže uvedeném grafu je znázorněn vývoj výdajů v přenesené působnosti. Jak je z grafu patrné, vývoj mzdových nákladů meziročně průběžně roste závisle na tom, jak se zvyšují platy státních úředníků. Oproti tomu provozní výdaje jsou proměnlivé. Dle údajů poskytnutých Městským úřadem dosáhly provozní výdaje, ale i celkové výdaje v přenesené působnosti za zkoumané období svého maxima v loňském roce, kdy činily celkové výdaje 17,5 milionů korun.

Graf 4: Vývoj výdajů v přenesené působnosti města Lišov 2010-2019

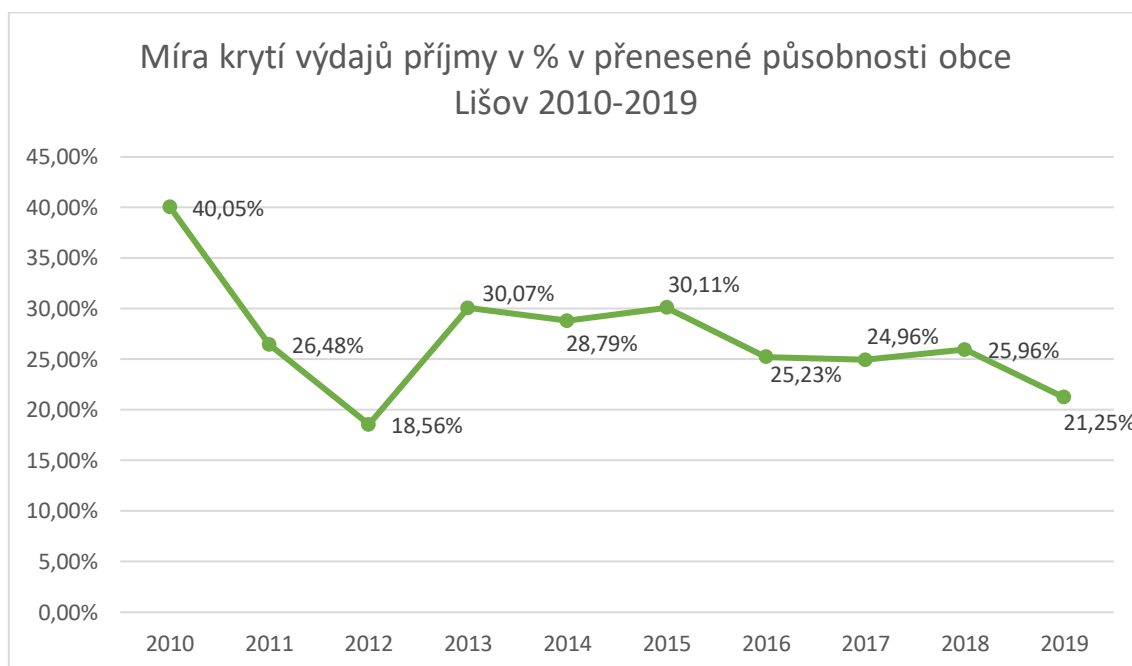
zdroj: Městský úřad Lišov, zpracování: vlastní

Graf 5: Vývoj krytí výdajů v přenesené působnosti příjmy v přenesené působnosti obce Lišov 2010-2019

zdroj: www.lisov.cz, zpracování: vlastní

Graf 6: Míra krytí výdajů příjmy v přenesené působnosti obce Lišov 2010-2019

zdroj: www.lisov.cz, zpracování: vlastní

Výše uvedené grafy č. 5 a 6 znázorňují míru krytí výdajů spojených s výkonem přenesené působnosti příjmy, které obec v přenesené působnosti získává. Ze získaných informací bylo zjištěno, že příjmy v přenesené působnosti, tvořené příspěvkem na výkon této působnosti a správními poplatky, pokrývají průměrně pouhých 27 % výdajů, které má obec s přeneseným výkonem státní správy spojené. Od roku 2015 navíc tato míra nepřekročila 30 %. Z tohoto zjištění tedy vyplývá závěr, že město Lišov musí zbylé výdaje financovat z vlastního rozpočtu, jinak by nebylo možné řádně vykonávat všechny příslušné agendy v přenesené působnosti.

9.4 Analýza činností v rámci samostatné

Působnosti

Město Lišov v rámci samosprávy svých záležitostí vykonává celou řadu činností, mimo jiné také zřizuje řadu právnických osob. Výkonným orgánem města v samostatné působnosti je rada, která se ze svého jednání zodpovídá zastupitelstvu. Mezi instituce zakládané a zřizované městem Lišov patří:

- SLUŽBY LIŠOV s.r.o., organizace města Lišov, která má na starost např. spravování městských lesů, provoz plynové kotelny, zabezpečování úklidu města a údržby veřejné zeleně, zajišťování ostatních technických

záležitostí pro město a pro občany také zajišťuje kontejnerový odvoz suti, zelené bio hmoty včetně likvidace, ostatního domovního odpadu a také prodej dřeva a drobné zemní práce.

- Základní škola a Mateřská škola Lišov, příspěvková organizace města, která zahrnuje základní školu, mateřskou školu, školní jídelnu a družinu.

Město Lišov také provozuje Dům s pečovatelskou službou Lišov, dům s nájemními byty určenými pro potřeby seniorů, ve vlastnictví města Lišov.

Činnosti vykonávané městem Lišov v rámci samostatné působnosti jsou již uvedeny výše, ve zkratce se jedná o všechny záležitosti vykonávané ve vlastním zájmu a na vlastní zodpovědnost, hospodaření s vlastním majetkem a financemi dle vlastního uvážení (samozřejmě v mezích zákona). Níže zmíněné informace byly poskytnuty tajemníkem Městského úřadu Lišov. Co se týče hospodaření s financemi a majetkem, obec v samostatné působnosti zejména:

- Zřizuje právnické osoby města
- Sestavuje návrh rozpočtu a vyhodnocuje plnění rozpočtu
- Zpracovává rozpočtová opatření a změny rozpočtu, vede jejich evidenci
- Zabezpečuje zpracování rozpočtového výhledu
- Zpracovává závěrečný účet města
- Sestavuje plán nákladů a výnosů hospodářské činnosti města včetně jejich vyhodnocení
- Spravuje agendy daně z příjmů právnických osob a DPH za město
- Vede účetnictví města včetně sestavování a předávání veškerých účetních a výkazů
- Provádí platební styk s peněžnímu ústavu
- Provádí úvěrovou agendu města
- Hospodaří s mimorozpočtovými prostředky
- Vybírá místní poplatky

Mimo výše uvedené činnosti také obec v rámci samostatné činnosti vydává obecně závazné vyhlášky. Ve sledovaném období let 2010-2019 obec vydala, dle úřední desky na webových stránkách města, 10 obecně závazných vyhlášek.

9.4.1 Příjmy v samostatné působnosti obce Lišov

Výkon samostatné působnosti je financován z obecního rozpočtu. Informace o hlavních příjmech města a jejich struktuře v samostatné působnosti poskytli pracovníci ekonomického oddělení Městského úřadu a také tajemník, jejich konkrétní hodnoty byly čerpány ze závěrečných účtů a rozpočtů města Lišov. Mezi hlavní příjmy města v samostatné působnosti patří zejména:

- Příjmy z daní
- Příjmy z místních poplatků

Tyto druhy příjmů jsou v následujících odstavcích hlouběji prozkoumány, popsány a je znázorněn jejich vývoj. Obecně lze ale příjmy města rozdělit do tří kategorií na daňové, nedaňové a kapitálové. Celková výše příjmů z těchto tří kategorií bude pro přehled uvedena v tabulce č.10.

Struktura a výše příjmů z daní za sledované období je uvedena v následující tabulce. Konkrétní částky příjmů jsou skutečnými údaji ze závěrečných účtů města Lišov, pouze údaje roku 2019 jsou očekávanými příjmy, získané ze schváleného rozpočtu města Lišov na rok 2019.

Tabulka 5: Daňové příjmy města Lišov 2010-2019

Rok	Daň z příjmů FO ze závislé čin.	Daň z příjmů FO ze sam. výd. čin.	Daň z příjmů FO z kapitálových výnosů	Daň z příjmů PO	Daň z příjmů PO za obce	Daň z přidané hodnoty	Daň z nemovitosti
2010	6 733 207	2 002 801	577 145	7 023 445	356 800	15 165 260	3 684 715
2011	7 130 578	585 795	628 871	6 574 515	543 590	15 613 554	3 919 730
2012	7 432 857	613 004	702 506	7 268 016	705 470	15 006 593	4 217 788
2013	8 847 029	988 105	969 175	9 334 967	739 860	20 223 407	4 194 578
2014	9 515 983	418 676	1 127 059	10 783 183	434 530	21 925 190	4 123 434
2015	9 870 494	1 346 220	1 207 773	11 211 934	416 480	22 287 479	4 325 128
2016	11 674 901	1 470 528	1 237 037	12 784 654	271 700	23 421 352	4 174 164
2017	13 586 140	388 518	1 240 152	13 209 324	273 600	26 764 598	4 319 294
2018	15 782 776	404 072	1 391 612	13 164 561	370 120	32 364 280	4 377 323
2019	19 000 000	330 000	1 500 000	14 500 000	-	37 500 000	4 400 000

zdroj: www.lisov.cz, zpracování: vlastní

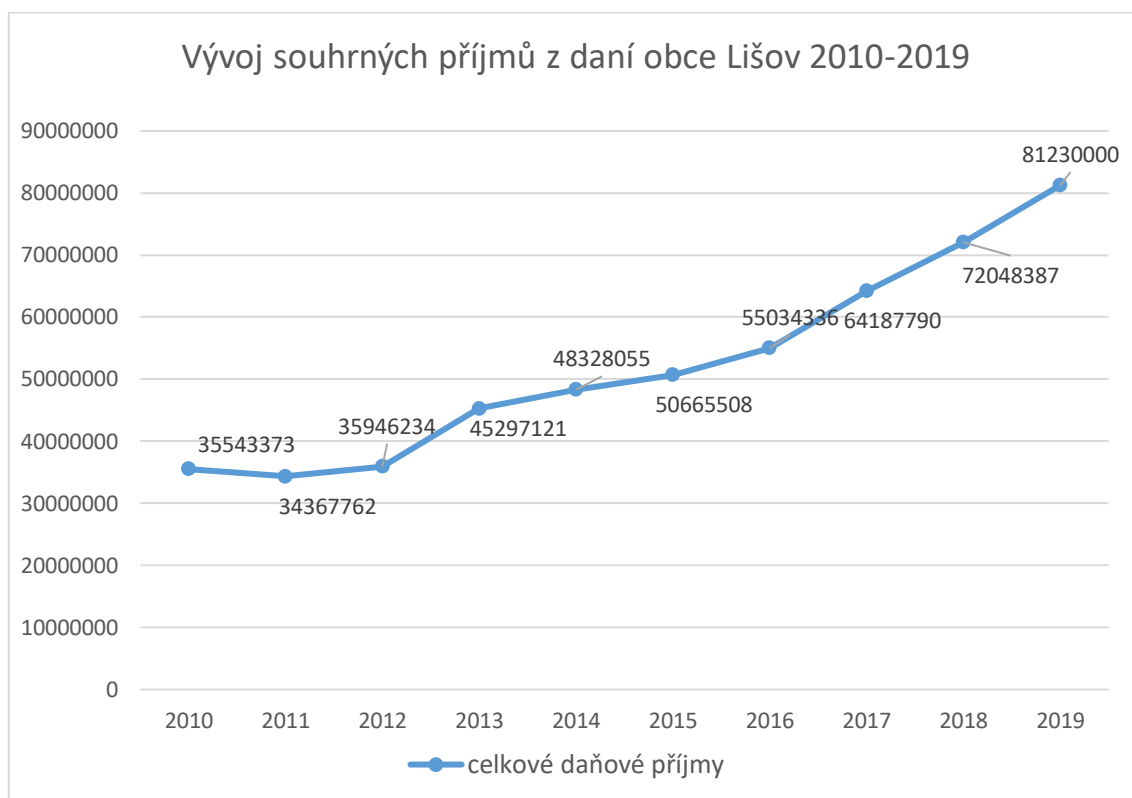
Z tabulky č. 5 vyplývá, že nejvýznamnějším příjmem z daní do rozpočtu města je daň z přidané hodnoty, která každoročně dosahuje nejvyšších hodnot.

V roce 2017 vešel v účinnost nový zákon č. 187/2016 Sb. o dani z hazardních her, na základě kterého přibyl do obecního rozpočtu nový druh daňového příjmu. Tento příjem činil v roce 2017 4 406 164 Kč, v roce 2018 4 193 643 Kč a v roce 2019 je odhadován v rozpočtu města na 4 000 000 Kč. Hodnoty těchto příjmů jsou zahrnuty v souhrnné výši daňových příjmů za jednotlivé roky, která je znázorněna v následujícím grafu.

Souhrnná výše příjmů z daní za příslušné roky je znázorněna v následujícím grafu, který zároveň zobrazuje trend vývoje těchto příjmů. Jak je z grafu patrné, příjmy z daní města každoročně rostou, jedinou výjimkou byl rok 2011, jehož hodnota byla oproti předešlému roku 2010 o necelých 100 tisíc korun nižší. Celkem město Lišov získalo za sledované období 2010-2019 z těchto příjmů více než 522 milionů korun.

Vlivem nového daňového příjmu od roku 2017, a sice dani z hazardních her, se daňové příjmy města začaly výrazněji meziročně zvyšovat.

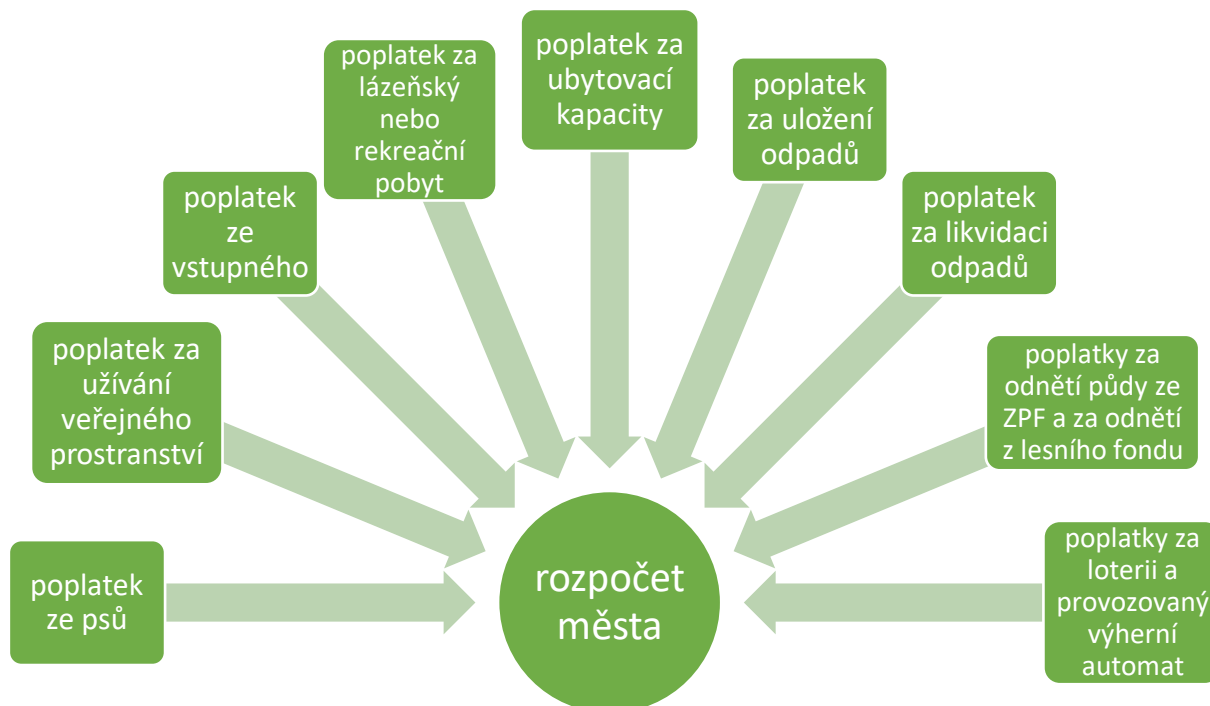
Graf 7: Vývoj souhrnných příjmů z daní obce Lišov v jednotlivých letech v období 2010-2019

zdroj: www.lisov.cz, zpracování: vlastní

Dalším důležitým příjmem města v samostatné působnosti jsou místní poplatky. Na webových stránkách města Lišov je uveden výčet místních poplatků a obecně závazných vyhlášek, které je stanovují a jejich konkrétní hodnoty jsou k nahlédnutí v závěrečných účtech města či v rozpočtech. Seznam místních poplatků, z kterých město inkasuje finance do svého rozpočtu je znázorněn v následujícím schématu.

Schéma 2: Struktura místních poplatků města Lišov

zdroj: www.lisov.cz, zpracování: vlastní

Důležitým z hlediska finančních příjmů města je poplatek za uložení odpadů. Tento příjem se řídí zákonem 185/2001 Sb. o uložení odpadů, který říká, že příjemcem poplatku je obec, na jehož katastrálním území se nachází skládka pro uložení odpadů. Jelikož v katastrálním území města Lišov se nachází skládka komunálního odpadu, provozována společností FCC Česká republika s.r.o., městu Lišov z této skládky plynou do rozpočtu značné příjmy, které tvoří výrazný podíl na celkových příjmech města. Z hlediska této důležitosti jsou v následující tabulce uvedeny hodnoty tohoto příjmu pro sledované období 2010-2019 a dále souhrn všech ostatních místních poplatků, vyjma poplatku za uložení odpadů, pro představu a porovnání těchto finančních příjmů. Poslední sloupec tabulky je pak součtem všech poplatků dohromady, a to za jednotlivé roky.

Tabulka 6: Přehled poplatků z uložení odpadů a ostatních místních poplatků obce Lišov 2010-2019

Rok	Poplatek za uložení odpadů	Souhrn ostatních místních poplatků	Poplatky celkem
2010	16 453 215	2 726 485	19 179 700
2011	12 036 300	2 641 542	14 677 842
2012	1 5839 079	2 753 393	18 592 472
2013	12 166 760	3 676 784	15 843 544
2014	8 012 950	4 069 158	12 082 108
2015	7 225 410	4 390 992	11 616 402
2016	18 061 145	4 951 862	23 013 007
2017	23 842 769	3 153 198	26 995 967
2018	21 485 885	2 392 949	23 878 834
2019	22 000 000	2 318 000	24 318 000
Celkem	157 123 513	33 074 363	190 197 876

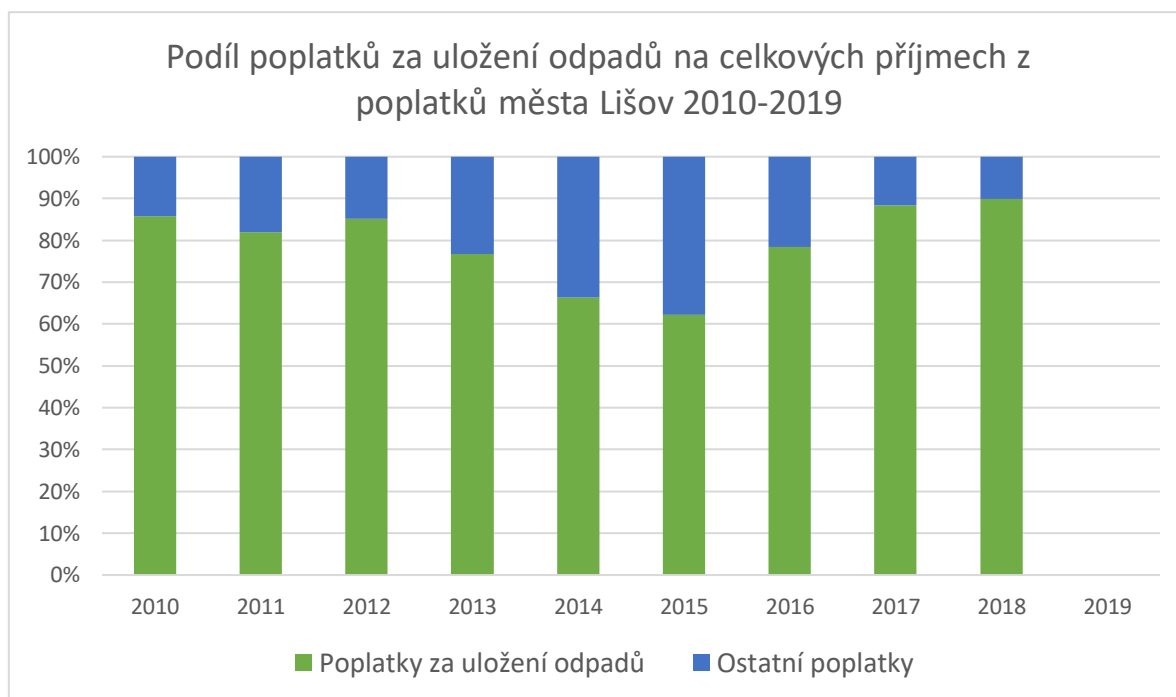
zdroj: www.lisov.cz, zpracování: vlastní

Poplatky za provozovaný výherní automat a za provoz loterií přestaly být vybírány od roku 2018, proto je v částkách viditelný pokles. Byla však zavedena nová, výše již zmíněná daň z hazardních her, která nahradila tyto příjmy, pouze se změnila jejich druhová skladba.

Oproti tomu od roku 2018 vzrostly poplatky za uložení odpadů, které se od roku 2017 zvýšily téměř o 4 miliony korun, takže celková výše příjmů z místních poplatků vzrostla.

Následující graf zachycuje procentuální podíl poplatků za uložení odpadů na celkových příjmech z poplatků do obecního rozpočtu.

Graf 8: Podíl poplatků za uložení odpadů na celkové sumě místních poplatků města Lišov 2010-2019

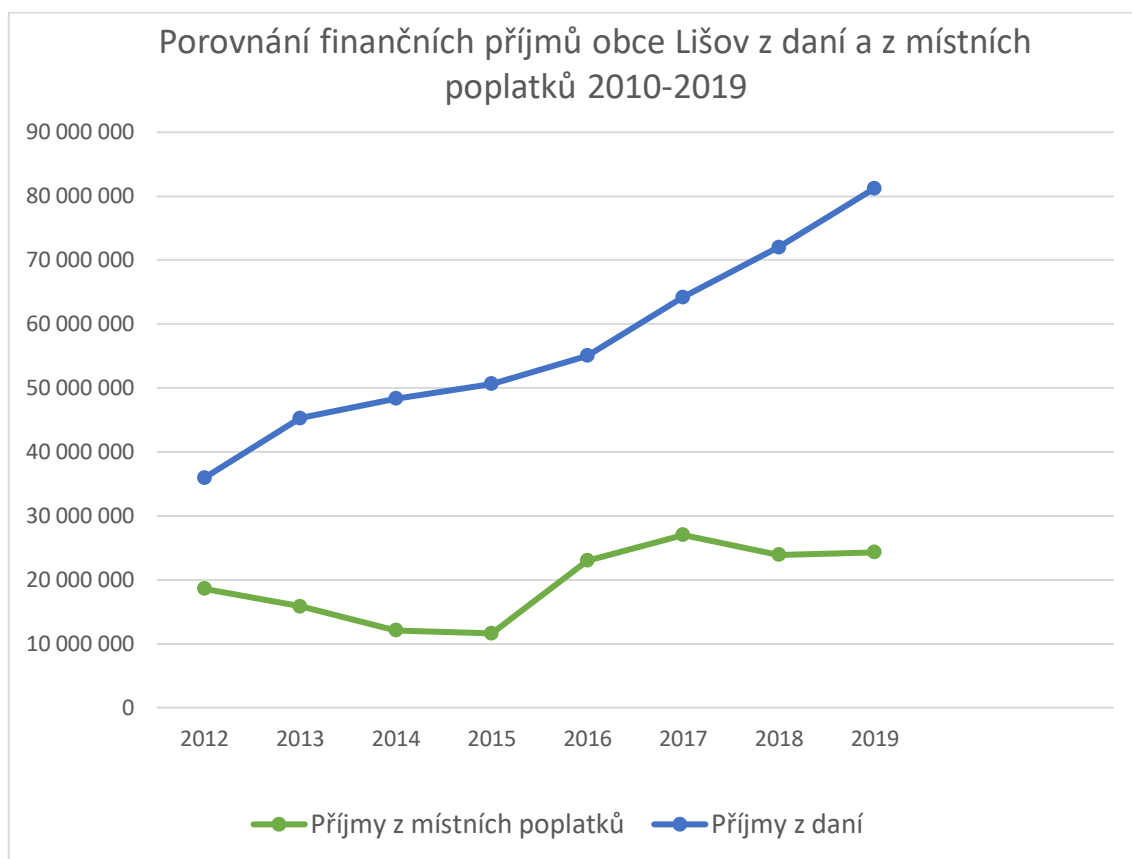

zdroj: www.lisov.cz, zpracování: vlastní

Jak z grafu č.8 vyplývá, poplatky plynoucí z uložení odpadů na skládce v katastrálním území města Lišov mají majoritní podíl na celkové sumě těchto příjmů, a to i přes pokles v roce 2016, kdy tento podíl klesl na nejnižší úroveň, ale stále činil více než 62 % příjmů z poplatků. Průměrný podíl poplatků z uložení odpadů na všech poplatcích je 79 %. Celkový úhrn poplatků za sledované období (i s predikcí na rok 2019 získané z rozpočtu města) činí více než 190 milionů korun, z toho více než 157 milionů korun bylo získáno z poplatků z uložení odpadů. Můžeme tedy konstatovat, že z provozu skládky v katastrálním území města Lišov plynou obci do rozpočtu značné příjmy a její existence je pro obec z ekonomického hlediska přínosem.

V následujícím grafu č. 9 pak můžeme vidět porovnání úhrnu financí z celkových příjmů z daní a ze všech místních poplatků. Tyto dva druhy příjmů do obecního rozpočtu byly na základě konzultace s pracovníky Městského úřadu Lišov označeny za hlavní, z porovnání těchto příjmů navzájem vyplývá, že nejdůležitějším zdrojem financí do obecního rozpočtu jsou daně.

Graf 9: Porovnání příjmů z daní a z místních poplatků obce Lišov 2010-2019

zdroj: www.lisov.cz, zdroj: vlastní

Mezi kapitálové příjmy patří příjmy z vlastního majetku, z prodeje tohoto majetku či z pronájmu, nemají však v porovnání s daňovými a nedaňovými příjmy do rozpočtu města takový význam. Konkrétní výše kapitálových příjmů za jednotlivé roky sledovaného období je uvedena v přehledové tabulce č.6 všech příjmů města Lišov, která je uvedena níže. Údaje v této tabulce jsou pro roky 2010-2018 převzaty ze závěrečných účtů města, údaje pro rok 2019 jsou očekávanými hodnotami, převzatými ze schváleného rozpočtu na rok 2019.

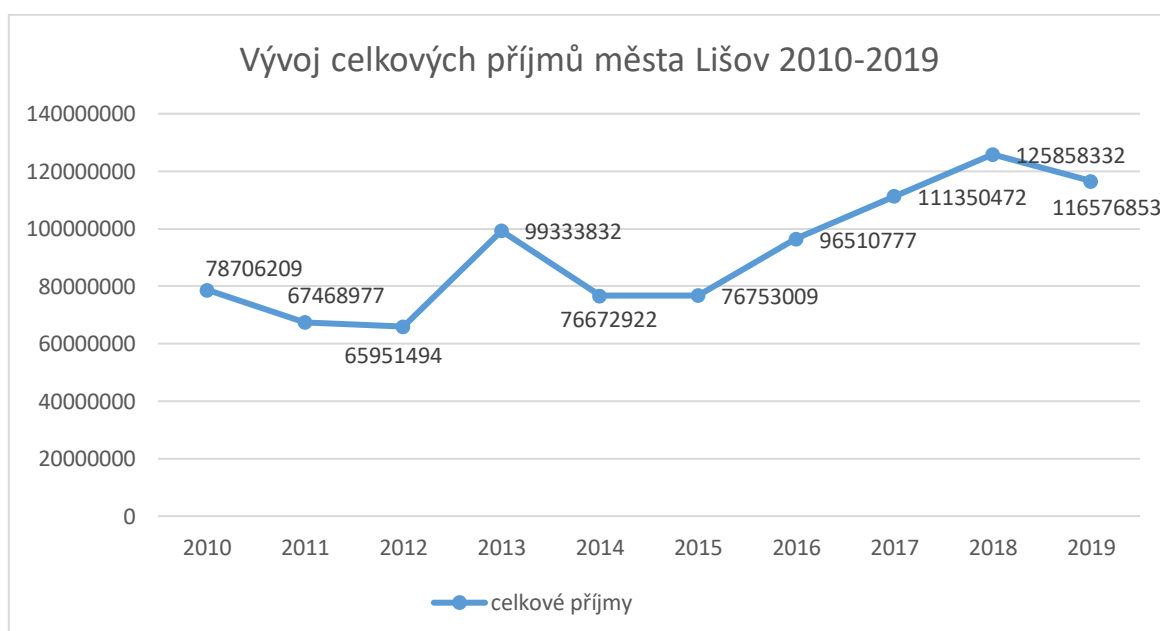
Tabulka 7: Přehled příjmů města Lišov dle tříd rozpočtové skladby 2010-2019

Rok	Daňové příjmy	Nedaňové příjmy	Kapitálové příjmy	Transfery	Celkem
2010	55 168 432	6 485 163	1 014 755	16 019 868	78 706 209
2011	49 075 006	7 051 389	422 741	10 919 840	67 468 977
2012	53 491 158	6 458 387	767 760	5 234 189	65 951 494
2013	61 530 625	9 555 247	120 574	22 127 386	99 333 832
2014	60 804 333	8 515 676	583 718	6 769 194	76 672 922
2015	62 616 281	7 249 151	252 193	6 635 384	76 753 009
2016	78 404 083	9 681 368	165 896	8 259 430	96 510 777
2017	91 615 888	10 120 561	841 309	8 772 714	111 350 472
2018	96 295 649	9 460 502	437 953	19 664 228	125 858 332
2019	97 668 000	9 194 150	50 000	9 664 703	116 576 853

zdroj: www.lisov.cz, zpracování: vlastní

Z tabulky č.7 uvedené výše vyplývá, že celkové dnové příjmy tvoří největší část celkových příjmů města, průměrně tvořily daňové příjmy za sledované období 77 % všech příjmů.

Graf 10: Vývoj příjmů města Lišov 2010-2019

zdroj: www.lisov.cz, zpracování: vlastní

V grafu č.10 uvedeném výše je znázorněn vývoj celkových příjmů města Lišov v jednotlivých letech zkoumaného období 2010-2019, kdy údaje let 2010 až 2018 jsou skutečnými údaji ze závěrečných účtů města a údaje roku 2019 jsou očekávanými příjmy, získanými ze schváleného rozpočtu města na rok 2019.

9.4.2 Výdaje v samostatné působnosti obce Lišov

Mezi výdaje v samostatné působnosti města Lišov se řadí veškeré výdaje spojené se správou obce, organizacemi zřizovanými obcí, výdaje spojené s rozvojem společenského života, rozvojem území města atd. Druhově jsou výdaje města v samostatné působnosti velmi rozmanité. Obecně se dle účetní skladby v rozpočtech a závěrečných účtech výdaje rozdělují na výdaje běžné a kapitálové. Na základě studia a analýzy závěrečných účtů města lze stanovit, že nejvyšší částky jsou každoročně vynakládány na neinvestiční nákupy a související výdaje, neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům či platy a související výdaje, charakterizovány konkrétněji výdaji na komunální služby a územní rozvoj, činnost místní správy, výdaje na správu základní školy, výdaje na správu silnic, nebytové hospodářství, sběr a odvoz komunálních odpadů či péče o vzhled obce a veřejnou zeleň. Pro přehlednost jsou některé vybrané výdaje, významné z hlediska finančního či komunálního, znázorněny v tabulce.

Tabulka 8: Vybrané výdaje města Lišov v samostatné působnosti 2010-2019

Rok	Komunální služby a územní rozvoj	Činnost místní správy	Základní škola a její správa	Péče o vzhled obce a veřejnou zeleň	Sběr a odvoz komunálních odpadů
2010	521 171	9 633 815	16 260 494	1 621 820	2 562 093
2011	2 223 642	10 612 286	7 660 147	2 254 733	3 062 576
2012	7 072 708	16 283 027	8 257 508	3 237 427	3 184 560
2013	4 847 928	11 888 794	7 500 000	2 239 015	6 684 295
2014	8 080 344	14 071 924	6 082 014	2 638 350	3 762 881
2015	13 834 556	17 776 554	7 742 046	2 588 317	3 557 449
2016	9 554 723	13 520 132	6 187 600	4 067 155	3 530 345
2017	14 709 643	14 262 471	11 739 570	4 856 767	3 932 763
2018	63 282 418	14 642 624	18 130 254	5 578 526	4 413 796
2019	1 050 000	14 930 000	6 200 000	5 200 000	4 235 000
Celkem	110 467 490	137 621 267	95 759 633	34 282 110	38 925 758

zdroj: www.lisov.cz, zpracování: vlastní

Ve výše uvedené tabulce č.7 jsou znázorněny částky vybraných výdajů obce Lišov ve sledovaném období. Ze závěrečných účtů města za uplynulé období let 2010-2019 vyplývá, že úhrn částek vynaložených na komunální služby a místní rozvoj a na činnost místní správy patří mezi nejvyšší položky výdajů obce. Výdaje na vzhled obce a údržbu veřejné zeleně, či sběr a odvoz komunálních odpadů jsou z komunálního a společenského hlediska významným faktorem, zároveň tvoří v každoročních výdajích města taktéž finančně významnou položku.

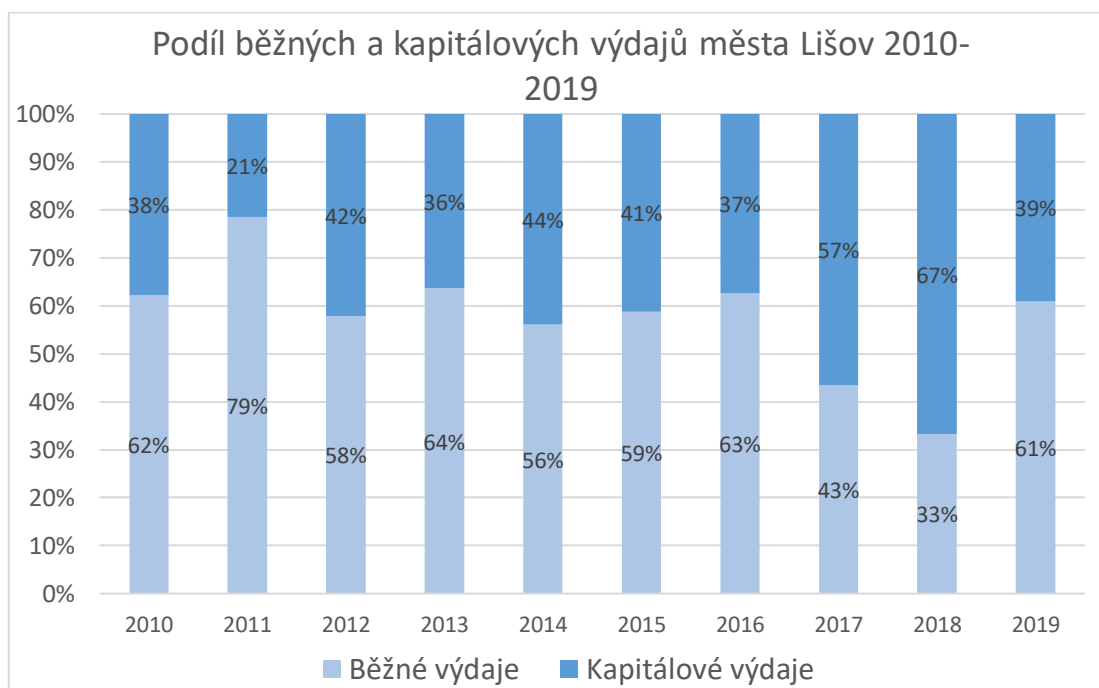
Tabulka 9: Běžné, kapitálové a celkové výdaje města Lišov 2010-2019

Rok	Běžné výdaje	Kapitálové výdaje	Celkem
2010	35 015 260	21 238 036	56 253 296
2011	45 109 939	12 307 823	57 417 762
2012	50 445 030	36 753 082	87 198 112
2013	44 938 451	25 646 309	70 584 760
2014	45 647 486	35 680 556	81 328 042
2015	50 308 610	35 247 866	85 556 476
2016	51 248 786	30 518 227	81 767 013
2017	59 519 480	77 566 705	137 086 185
2018	59 988 799	120 107 060	180 095 859
2019	65 649 398	42 061 782	107 711 180

zdroj: www.lisov.cz, zpracování: vlastní

Ve výše uvedené tabulce č.8 jsou rozděleny celkové výdaje města Lišov, na běžné a kapitálové, ve zkoumaném období, kdy údaje let 2010-2018 byly opět čerpány ze závěrečných účtů města a údaje pro rok 2019 byly získány ze schváleného rozpočtu města na rok 2019. Zároveň jsou uvedeny celkové částky výdajů města v samostatné působnosti za jednotlivé roky. Procentuální podíl kapitálových a běžných výdajů a vývoj celkových výdajů je znázorněn v následujících grafech č.11 a č.12.

Graf 11: Podíl běžných a kapitálových výdajů na celkových výdajích města Lišov 2010-2019

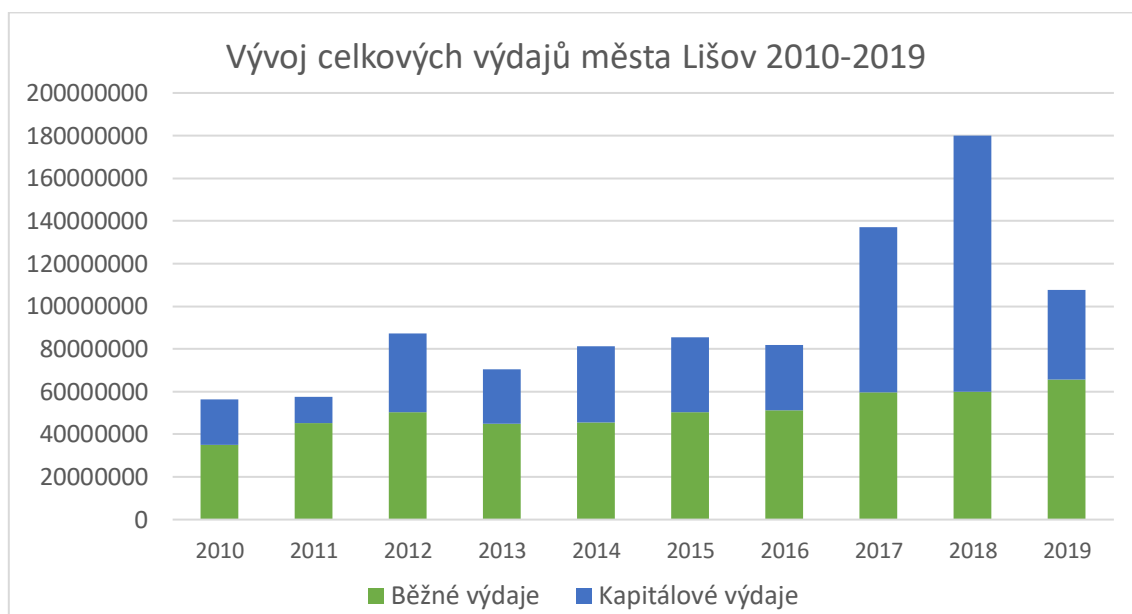

zdroj: www.lisov.cz, zpracování: vlastní

Jak je patrné z grafu č.11, většinu let tvoří nadpoloviční podíl na výdajích města výdaje běžné, které za zkoumané období tvořily průměrně 58 % výdajů. Výjimkou jsou pouze roky 2017 a 2018, kdy došlo ke zvýšení kapitálových výdajů z důvodu vyšších investičních nákupů města (nákup dlouhodobého hmotného majetku). V těchto letech tvořily kapitálové výdaje nadpoloviční většinu všech výdajů.

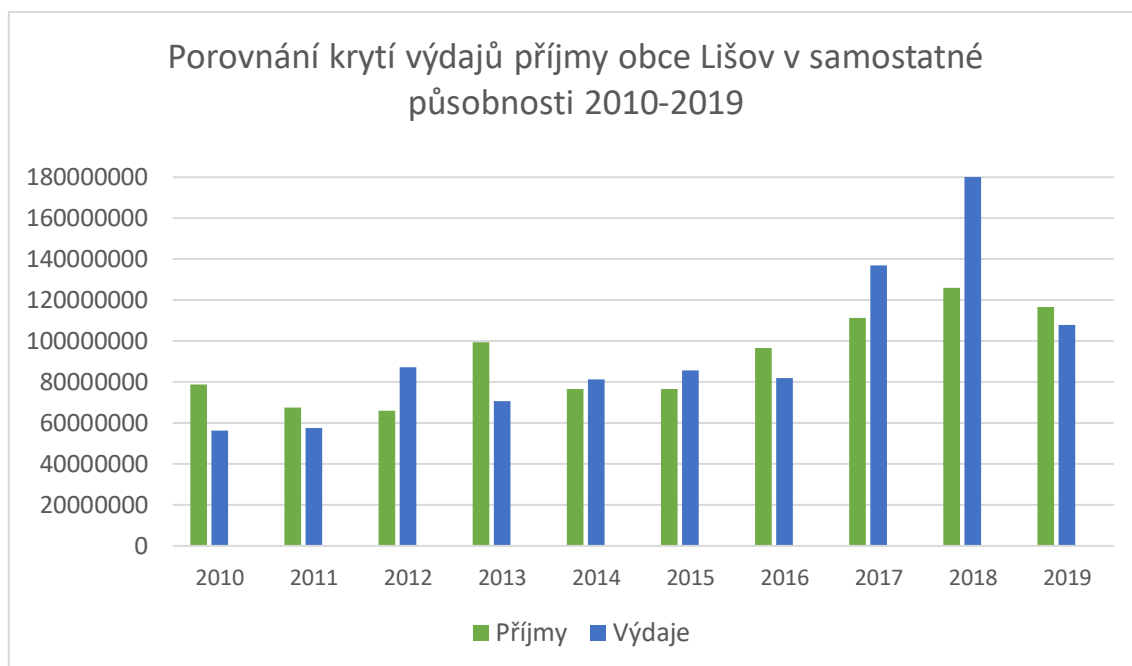

Graf 12: Vývoj celkových výdajů v samostatné působnosti města Lišov 2010-2019

zdroj: www.lisov.cz, zpracování: vlastní

Graf 13: Porovnání příjmů a výdajů města Lišov v samostatné působnosti 2010-2019

zdroj: www.lisov.cz, zpracování: vlastní

Ve výše uvedeném grafu jsou znázorněny výdaje a příjmy za jednotlivé roky, kde je patrné, v kterých letech výdaje přesahovaly příjmy a naopak. Porovnáme-li příjmy ku výdajům, nejvyšší míra krytí výdajů příjmy byla dosažena v roce 2013, a sice 141 %. Naopak nejnižší míra krytí výdajů byla dosažena v roce 2018, kdy výdaje značně přesáhly příjmy (jak je patrné z grafu) a kdy tato míra krytí dosáhla pouhých 70 %. Výdaje byly

v tomto roce vysoké z důvodu vysokých investičních výdajů v podobě pořízení dlouhodobého hmotného majetku, konkrétně stavba nového areálu pro SLUŽBY Lišov s.r.o. Průměrná míra krytí výdajů příjmy je 104 %.

Obecně můžeme říci, že se městu daří dodržovat daný rozpočet pro konkrétní roky, či že je reálná finanční a ekonomická situace města lepší, než plánovaná (tzn. reálný schodek je nižší, než byl plánovaný či reálný přebytek vyšší, než plánovaný). Jak vyplývá z následující tabulky č.9, ve zkoumaném období let 2010-2019 došlo 3x k dosažení reálného přebytku, i když byl plánován schodek, a sice v letech 2011,2013 a 2016. 2x došlo k reálnému navýšení přebytku oproti plánované hodnotě, a sice v letech 2010 a 2019. 3x došlo ke snížení reálného schodku oproti plánovanému, a sice v letech 2014,2015 a 2017. Ve dvou případech byl ale naopak reálný schodek vyšší než plánovaný, a sice v letech 2012 a 2018.

Tabulka 10: Přehled plánovaných a reálných příjmů, výdajů a sald města Lišov 2010-2019

Rok	Příjmy rozpočet	Příjmy skutečné	Výdaje rozpočet	Výdaje skutečné	Saldo rozpočet	Saldo skutečné	Schválený rozpočet x realita
2010	60 718 400	78 706 180	59 232 100	56 253 300	1 486 300	22 452 880	Přebytek x přebytek
2011	70 754 873	67 496 007	76 823 750	57 417 222	-6 068 877	10 051 785	Schodek x přebytek
2012	74 288 984	65 951 494	95 189 173	87 198 112	-20 900 189	-21 246 618	Schodek x schodek
2013	76 543 591	93 333 832	80 231 620	70 584 760	-3 688 029	22 749 072	Schodek x přebytek
2014	67 825 144	76 672 922	85 291 500	81 328 042	-17 466 356	-4 655 120	Schodek x schodek
2015	62 875 000	76 753 009	76 559 500	85 556 476	-13 702 500	-8 803 467	Schodek x schodek
2016	74 967 295	96 510 777	78 295 360	81 767 013	-3 328 065	14 743 764	Schodek x přebytek
2017	97 190 897	111 350 472	151 657 605	137 086 185	-54 466 708	-25 735 714	Schodek x schodek
2018	116 493 018	125 858 332	157 043 110	180 095 859	-40 550 092	-54 237 527	Schodek x schodek
2019	116 576 853	149 672 258	107 711 180	116 584 456	8 865 673	33 087 802	Přebytek x přebytek

zdroj: www.monitor.statnipokladna.cz, zpracování: vlastní

Z uvedených informací vyplývá, že pouze ve 2 letech z 10 zkoumaných let byla ekonomická situace reálně vyhodnocena jako horší než plánovaná, bilance 8:2 tedy může být považována za uspokojivou. Konkrétní plánované a reálné hodnoty jsou uvedeny v následující tabulce, jejíž data byla získána z online informačního systému Ministerstva financí MONITOR. Informace pro rok 2019 byly taktéž čerpány z tohoto systému, z důvodu jednotnosti informací, jelikož doposud nebyl zveřejněn závěrečný účet města Lišov za rok 2019.

10 Závěr

Cílem teoretické části bakalářské práce bylo vymezit a popsat vybrané pojmy týkající se veřejné správy, dále obcí, jakožto územně samosprávných celků, a jejich postavení v systému veřejné správy, jejich činnosti a působnost obecních orgánů. Dále měla být čtenáři přiblížena historie a vývoj české veřejné správy a územní samosprávy. Tyto cíle byly naplněny v kapitolách 2 až 4 bakalářské práce. Dalším cílem bylo specifickěji prozkoumat činnosti orgánů obcí v rámci přenesené a samostatné působnosti a seznámit čtenáře s obecnými ekonomickými a právními aspekty těchto působností, což bylo naplněno v kapitolách 5 a 6. V kapitole 7 byla popsána kontrola a dozor nad výkonem přenesené a samostatné působnosti obcí.

Cílem praktické části bylo zaměřit se na obec Lišov, popsat orgány této obce a jejich výkon přenesené a samostatné působnosti, kdy bylo cílem seznámit čtenáře s orgány obce a jejich organizační strukturou a dále činnostmi, kterými se obec Lišov zabývá, jakožto typ obce s pověřeným obecním úřadem. Dalším cílem bylo, ve spolupráci s pracovníky Městského úřadu Lišov, zanalyzovat činnosti obce jak v přenesené, tak samostatné působnosti, zejména z ekonomických a právních hledisek, a to za uplynulé období let 2010-2019,

Práce se proto v praktické části nejprve zaměřila, dle stanovené metodiky, na popis činností a agend spravovaných obcí Lišov a dále zejména na analýzu vybraných příjmů a výdajů obce Lišov v přenesené působnosti, kdy byl nejprve popsán příspěvek na výkon státní správy za sledované období let 2010-2019. Byl popsán vývoj tohoto příspěvku, změny jeho složení a celkových inkasovaných částek. Dále bylo zjištěno, že výše příspěvku na výkon státní správy se ve sledovaném období značně měnila, stejně jako jeho struktura. Dalším příjmem v přenesené působnosti obce jsou správní poplatky, které byly také zanalyzovány za sledované období a byl popsán jejich vývoj. Bylo zjištěno, že veškeré příjmy v přenesené působnosti jsou z 88 % tvořeny příspěvkem na výkon státní správy a pouhých 22 % tvoří příjmy ze správních poplatků.

Dále byly prozkoumány hlavní výdaje v přenesené působnosti obce Lišov, tedy mzdové a provozní, které mají být, dle zákona, částečně hrazeny příspěvkem na výkon přenesené působnosti. Na základě analýzy těchto výdajů a konečného porovnání příjmů a výdajů bylo zjištěno, že průměrná míra krytí výdajů příjmy v přenesené působnosti, za sledované období, činila pouhých 27 % a zbytek nákladů musí obec Lišov financovat

z vlastního rozpočtu, jinak by nebylo možné řádně vykonávat všechny agendy v přenesené působnosti.

Praktická část se dále zaměřila na analýzu samostatné působnosti obce Lišov, kdy byl čtenář seznámen s činnostmi orgánů obce a institucemi zakládanými a zřizovanými obcí. Na základě konzultace s tajemníkem Městského úřadu Lišov a také se starostou města Lišov, byly dále popsány vybrané příjmy města v samostatné působnosti, které byly označeny za nejdůležitější, a to za sledované období 2010-2019. Hluběji zkoumanými příjmy byly příjmy z daní a z místních poplatků. Bylo zjištěno, že nejvýznamnějším daňovým příjmem je daň z přidané hodnoty, která každoročně dosahuje nejvyšších hodnot. U příjmů z místních poplatků bylo zjištěno, že nejdůležitějším příjmem obce jsou poplatky za uložení odpadů, které město získává díky skládce v katastrálním území obce, existence skládky v katastrálním území města je tedy z ekonomického hlediska pro obec velmi přínosná. Na základě analýzy bylo zjištěno, že poplatky z uložení odpadů činí průměrně 79 % na celkovém úhrnu místních poplatků. Obecně se příjmy města v samostatné působnosti dělí na daňové, nedaňové a kapitálové, jejich vývoj a poměr byl také zanalyzován a popsán. Bylo zjištěno, že nejdůležitějším příjmem do rozpočtu obce, z hlediska tohoto dělení, jsou daňové příjmy, které tvořily za sledované období průměrně 77 % všech příjmů obce.

Stejně jako u příjmů, i u výdajů v samostatné působnosti obce se práce zaměřila na vybrané výdaje, které byly na základě konzultace a doporučení tajemníka Městského úřadu a starosty označeny za ekonomicky či komunálně významné. Těmito výdaji byly výdaje na komunální služby a územní rozvoj, výdaje na činnost místní správy, výdaje na základní školu a její správu, na péči o vzhled obce a veřejnou zeleň a také sběr a odvoz komunálních odpadů. Na základě analýzy závěrečných účtů a rozpočtů města z let 2010-2019 vyplynulo, že úhrn částek vynaložených na komunální služby a místní rozvoj a na činnost místní správy patří mezi nejvyšší položky výdajů obce. Stejně jako příjmy, i výdaje obce se obecně dělí na běžné a kapitálové. Tyto druhy výdajů byly taktéž porovnány a zanalyzovány. Bylo zjištěno, že většinu let tvořily nadpoloviční podíl na výdajích města výdaje běžné, které za zkoumané období tvořily průměrně 58 % výdajů.

Příjmy a výdaje obce v samostatné působnosti pak byly navzájem porovnány. Průměrná míra krytí výdajů získanými příjmy byla 104 %. Porovnány byly také očekávané hodnoty z rozpočtů obce za jednotlivé roky, a sice se skutečnými hodnotami, získanými

z online systému Ministerstva financí MONITOR. Na základě porovnání očekávaných a skutečných příjmů, výdajů a sald obec v 8 z 10 let dosáhla lepší finanční situace, než kterou plánovala v rozpočtu.

Tato bakalářská práce může být přínosná zejména pro obec Lišov, vedení Městského úřadu a pracovníky, může sloužit jako sumarizace činnosti obce za uplynulých 10 let, na základě které může vedení města zhodnotit svou vlastní činnost, zhodnotit její efektivitu zejména z ekonomického hlediska a případně se inspirovat či navrhnout opatření pro zvýšení efektivity činností v rámci přenesené i samostatné působnosti. Jedním z možných opatření vedoucí ke zvýšení efektivity činnosti obce, konkrétně zvýšení obecních příjmů, by mohlo být zvýšení stávajících místních poplatků či zavedení nových, nicméně tento typ opatření by mohl být kritizován obyvateli obce a správního obvodu obce. Největším problémem se zdá být financování přenesené působnosti obce. Příspěvek na výkon státní správy obcí je dlouhodobě nedostatečný a obec musí neustále sahat do svých vlastních zdrojů, aby mohla vykonávat povinnosti uložené státem. V tomto ohledu by tedy byla na místě reforma na úrovni poskytovatele, tedy státu, zastoupeného Ministerstvem vnitra, které by mohlo vytvořit novou metodiku rozdělování příspěvku a dotování obcí, tak, aby nebyla výkonem dotčena samosprávná podstata obce, například stanovit minimální procento nákladů v přenesené působnosti, které stát obcím povinně uhradí. Dále může být práce přínosná pro studenty středních či vysokých škol, kterým může sloužit jako studijní materiál.

I. Summary and keywords

The aim of this bachelor thesis was to describe the municipality and municipal authorities within their delegated and autonomous power and to define basic terms associated with this topic. The thesis introduces the czech system of public administration to the reader and describes its history and development. The theoretical part of the thesis also describes the most important legal and economic aspects of the delegated and autonomous power of municipalities.

The aim of the practical part was to focus on the municipality of Lišov, to describe the concrete municipal authorities and their performance of delegated and autonomous power for the observed period of the years 2010-2019, to describe the specific activities and their development over time. Based on the consultation with the mayor and secretary of the municipal office of Lišov, specific legal-economic aspects were choosed for the research, especially concrete incomes and costs, which were identified as the most important ones. These aspects were analyzed within the autonomous and delegated power and the incomes and costs were compared. It was found that government subsidies for the delegated government administration are long term inadequate, and even incomes from municipal administrative fees do not cover all expenditures in delegated power, such as labor and operating costs. Due to this fact, the municipality has to use its own resources, which were determined for self-government, to ensure the proper performance and management of the state administration.

The thesis analyzes and describes choosed incomes and costs in the area of autonomous power, especially the ones that were indicated as economically or communally significant by the municipal office of Lišov. It was found that the most important incomes are tax incomes and in the area of costs they are current expenses. Than, the total incomes and costs in autonomous power were analyzed, compared and the economic activity of Lišov was generally evaluated. It was found that incomes in autonomous power for the observed period were, on average, sufficient to cover costs for 104%. Based on the analysis of final accounts and municipal budgets, it was found that the economic situation of Lišov was in 8 out of 10 years acutally better than expected at the beginning of the year.

Keywords: municipality, municipal authorities, delagated power, autonomous power, public administration, legal-economic aspects, income, cost, resources, analysis

II. Seznam použitých zdrojů

Odborná literatura

- 1) Lacina, K., & Čechák, V. (2001). *Vývoj systémů veřejné správy*. Professional Publishing.
- 2) Hendrych, D., Kopecký, M., Čebišová, T., Mikule, V., Pomahač, R., Prášková, H., et al. (2016). *Správní právo: obecná část* (9. vydání). Praha: C.H. Beck.
- 3) Kopecký, M. (2010). *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. Praha: Wolters Kluwer ČR. (JUDr. Kopecký CSc., 2010)
- 4) Koudelka, Z. (2007). *Samospráva*. Praha: Linde Praha.
- 5) Hendrych, D., Kavěna, M., & Pavlík, M. *Správní věda: Teorie veřejné správy* (4., aktualizované vydání). Praha: Wolters Kluwer ČR.
- 6) Koudelka, Z. (2008). *Právní předpisy samosprávy* (2. aktualizované a přepracované vydání). Praha: Linde Praha.
- 7) Sládeček, V. (2005). *Obecné správní právo*. Praha: ASPI.
- 8) Kopecký, M., Průcha, P., Havlan, P., & Janeček, J. (2017). *Zákon o obcích: komentář* (3. vydání). Praha: Wolters Kluwer ČR.
- 9) Schelle, K. (2008). *Vývoj české veřejné správy*. Ostrava: KEY Publishing.

Internetové zdroje

- 1) Ministerstvo vnitra. (2019). *Veřejná správa v České republice 2018* [Online]. Retrieved from <https://www.mvcr.cz/clanek/vystupy-strategickeho-ramce-rozvoje-verejne-spravy.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>
- 2) *Malý lexikon obcí České republiky - 2019* [Online]. In Český statistický úřad. Retrieved from <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2018-42hnx5qxcd>
- 3) Ministerstvo vnitra. (2008). *Identifikace kompetencí zatěžujících výkon veřejné správy se zvláštním přihlédnutím k malým obcím* [Online]. In Ministerstvo vnitra

České republiky. Retrieved from

<https://www.mvcr.cz/mvcren/docDetail.aspx?docid=21351908&doctype=ART>

- 4) Brůna, M., Bureš, P., Fejtek, P., Holenda, T., Holubová, M., Husárová, K., ... Vojtová, K. (2005). *Veřejná správa v České republice* [Online] (druhé rozšířené vydání). Praha: Ministerstvo vnitra ČR. Retrieved from <https://www.mvcr.cz/verejna-sprava.aspx>
- 5) Ministerstvo vnitra. (2019). Příspěvek na výkon státní správy [Online]. In *Ministerstvo vnitra České republiky*. Retrieved from <https://www.mvcr.cz/clanek/prispevek-na-vykon-statni-spravy-prispevek-na-vykon-statni-spravy.aspx>
- 6) Lišov [Online]. (2020). In *Místopisný průvodce po České republice*. Retrieved from <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/5438/lisov/>
- 7) Historie města Lišov [Online]. (2020). In *Město Lišov*. Lišov. Retrieved from http://www.lisov.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=90&Itemid=50
- 8) Povinně zveřejňované informace [Online]. (2020). In *Město Lišov*. Lišov. Retrieved from http://www.lisov.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=59&Itemid=128
- 9) Rada města [Online]. (2020). In *Město Lišov*. Lišov. Retrieved from http://www.lisov.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=48&Itemid=117

III. Seznam obrázků, schémat, tabulek a grafů

- 1) Obrázek 1: Kraje a okresy ČR k 1.1. 2019, zdroj: www.czso.cz
- 2) Obrázek 2: Správní obvody ORP v roce 2019, zdroj: www.czso.cz
- 3) Obrázek 3: Administrativní členění Jihočeského kraje a správní obvody obcí, zdroj: www.czso.cz
- 4) Obrázek 4: Koncepce klientsky orientovaná veřejná správa 2030, zdroj: www.mvcr.cz
- 5) Schéma 1: Organizační struktura obce Lišov, zdroj: www.lisov.cz
- 6) Schéma 2: Struktura místních poplatků města Lišov, zdroj: www.lisov.cz
- 7) Tabulka 1: Vývoj příspěvku na výkon přenesené působnosti města Lišov 2010-2019, zdroj: www.mvcr.cz
- 8) Tabulka 2: příspěvek na výkon přenesené působnosti obce Lišov pro rok 2020, zdroj: www.mvcr.cz
- 9) Tabulka 3: Výše správních poplatků a příjmů v přenesené působnosti obce Lišov 2010-2019, zdroj: www.lisov.cz
- 10) Tabulka 4: Výdaje v přenesené působnosti města Lišov 2010-2019, zdroj: Městský úřad Lišov
- 11) Tabulka 5: Daňové příjmy města Lišov 2010-2019, zdroj: www.lisov.cz
- 12) Tabulka 6: Přehled poplatků z uložení odpadů a ostatních místních poplatků obce Lišov 2010-2019, zdroj: www.lisov.cz
- 13) Tabulka 7: Přehled příjmů města Lišov dle tříd rozpočtové skladby 2010-2019, zdroj: www.lisov.cz
- 14) Tabulka 8: Vybrané výdaje města Lišov v samostatné působnosti 2010-2019, zdroj: www.lisov.cz
- 15) Tabulka 9: Běžné, kapitálové a celkové výdaje města Lišov 2010-2019, zdroj: www.lisov.cz
- 16) Tabulka 10: Přehled plánovaných a reálných příjmů, výdajů a sald města Lišov 2010-2019, zdroj: www.monitor.statnipokladna.cz
- 17) Graf 1: Vývoj příspěvku na výkon přenesené působnosti obce Lišov 2010-2019, zdroj: www.mvcr.cz
- 18) Graf 2: Vývoj správních poplatků obce Lišov v období 2010-2019, zdroj: www.lisov.cz

- 19) Graf 3: struktura příjmů v přenesené působnosti obce Lišov 2010-2019, zdroj: www.lisov.cz
- 20) Graf 4: Vývoj výdajů v přenesené působnosti města Lišov 2010-2019, zdroj: Městský úřad Lišov
- 21) Graf 5: Vývoj krytí výdajů v přenesené působnosti příjmy v přenesené působnosti obce Lišov 2010-2019, zdroj: www.lisov.cz
- 22) Graf 6: Míra krytí výdajů příjmy v přenesené působnosti obce Lišov 2010-2019, zdroj: www.lisov.cz
- 23) Graf 7: Vývoj souhrnných příjmů z daní obce Lišov v jednotlivých letech v období 2010-2019, zdroj: www.lisov.cz
- 24) Graf 8: Podíl poplatků za uložení odpadů na celkové sumě místních poplatků města Lišov 2010-2019, zdroj: www.lisov.cz
- 25) Graf 9: Porovnání příjmů z daní a z místních poplatků obce Lišov 2010-2019, zdroj: www.lisov.cz
- 26) Graf 10: Vývoj příjmů města Lišov 2010-2019, zdroj: www.lisov.cz
- 27) Graf 11: Podíl běžných a kapitálových výdajů na celkových výdajích města Lišov 2010-2019, zdroj: www.lisov.cz
- 28) Graf 12: Vývoj celkových výdajů v samostatné působnosti města Lišov 2010-2019, zdroj: www.lisov.cz
- 29) Graf 13: Porovnání příjmů a výdajů města Lišov v samostatné působnosti 2010-2019, zdroj: www.lisov.cz

